

<p>Aanwezig</p> <p>Voorzitter: De heer R. Nunnikhoven</p> <p>Forumleden: De heer M.A.J. Ezinga De heer B. Hageman De heer S. Geleijnse Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx Mevrouw A. Koegler Böhm De heer H. Knigge</p>	<p>Vervolg aanwezig forumleden: Mevrouw W.A.A.M. van Nunen Mevrouw A. Prenger De heer W. Smith De heer Q.L.A. Veerman De heer H. Verbrugh De heer R. de Vreede De heer M.V. Weterings Mevrouw W. v.d. Weij</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Mevrouw L.I. Bentvelzen, wethouder De heer W. van Damme, wethouder De heer G. van Malsen</p>	<p>Griffie: Forumgriffier: Mevrouw M.M.A. Tittse</p>

1. Opening

De voorzitter: Februari Forum Samenleving. Ik begin graag bij agendapunt 1, de opening. Wethouder Wit is vandaag helaas afwezig en die wordt vervangen door een wethouder van dienst. En de burgemeester zoals u gehoord heeft is afwezig, want zij is onderweg naar de studio voor een televisieopname.

2. Algemeen inspreekrecht

De voorzitter: Agendapunt 2, algemeen inspreekrecht inwoners. We hebben geen insprekers vandaag.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: Agendapunt 3, lijst van ingekomen stukken. De vraag is als van wijze van afdoening van de ingekomen stukken of dat akkoord is? Ja. Ik zie niemand. Dan is het daarbij akkoord.

4. Vaststellen agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, vaststellen van de agenda. Daar heb ik een aantal vraagjes. Als eerste, mevrouw Bentvelzen heeft tijdens de raadsvergadering van 24 januari 2023 het verzoek gedaan om RIB 22-101 ontwikkeling Jeugdhulp Regio Haaglanden H10 niet te bespreken vanavond maar mee te nemen naar de prestatie aan de raad van 14 maart 2023. Hierbij de vraag of dit akkoord is? Oké, dan gaat dit punt naar die datum. En dan is er ook een vraag van wethouder Van Malsen die verzoekt om agendapunt 12 naar voren te halen als agendapunt 9 zodat hij daarna naar Forum Stad kan. Is dat akkoord? Ja. En verder vraag ik of de rest van de agenda akkoord is? Dan is hier bij de agenda vastgesteld.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Agendapunt 5, mededelingen van het college. Wie mag ik het woord geven? Wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ja, dank, voorzitter. Een kleine mededeling over de plannen van Rijswijk Wonen aan de Plataanstraat en omgeving. De bewoners daar hebben vorige week een brief ontvangen dat een aantal panden gesloopt gaat worden binnenkort. Daar worden ze ook nog wat uitgebreider over geïnformeerd middels een bijeenkomst op 21 februari. Rijswijk Wonen heeft het aanbod gedaan aan uw raad om de raad ook daar wat in meer detail over bij te praten. Dus als er behoefte is om dat te doen dan kunnen we dat in gaan plannen. Dus dat is even de vraag die ik aan uw raad heb.

De voorzitter: Niemand.

De heer Van Malsen: Niemand bezwaar of niemand die het wil? Nee? Prima.

De voorzitter: Oké, meerdere mededelingen uit college of was dit de enige? Dan sluit ik hier agendapunt 5 mee af.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Agendapunt 6, terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Mijnheer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, u heeft bij punt 3 een Raadsinformatiebrief aangetroffen de Strategische Agenda van de MRDH. We moeten daar als gemeenteraad een zienswijze op gaan samenstellen en die moet vrij snel medio maart naar de MRDH terug. Dus ik wil u eigenlijk allemaal vragen om of de bijeenkomst te bezoeken van 14 februari - die is al geagendeerd, dan wordt de Strategische Agenda gepresenteerd - maar ook vooral met uw fractie eens te kijken welke vraag of opmerking u zou willen maken naar aanleiding van deze Strategische Agenda. En die wil ik ook aan de collega's doorgeven die advies lid zijn van de MRDH zodat we met een gedragen zienswijze de raad in kunnen van maart. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen die graag het woord willen? Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja voorzitter, dank. Ik bedenk me net bij de gemeenschappelijke regelingen H10 en alles daaromheen 14 februari een bijzondere datum, temeer omdat daar in de GREX geagendeerd staat voor het Forum Stad, er een debat is aangaande de Provinciale Statenverkiezingen die avond. Ik hoor u zeggen er is ook vanuit de MRDH dus iets georganiseerd en de visie op normaliseren wordt die avond gepresenteerd. En die wil ik toch met klem nog even genoemd hebben hier, de visie op normaliseren, en ik hoop echt dat het lukt om vanuit iedere partij een afgevaardigde te hebben daar die avond.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Bentvelzen. Dan was dit agendapunt 6.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 7, overzicht toezeggingen en moties. Gaat het Forum akkoord met de afdoening en toezeggingen en moties?

De heer Verbrugh: Yes. In de vergadering van 6 december hebben we gesproken over de Uitvoeringsagenda woonzorgvisie van Rijswijk. En daar heb ik gesproken over aansluiting van onze eigen woonzorgvisie met die van de landelijke overheid woonondersteuning zorgprogramma voor ouderen. En daar heeft dacht ik de wethouder toegezegd dat ze daarnaar zou gaan kijken met name ook naar de financiële paragraaf en de mogelijkheden tot subsidie die daar in die landelijke regeling zitten, en ook meer aandacht zou gaan besteden

aan de leefomgeving rond een nieuwbouwprojecten en zorg voor ouderen. En die toezegging zie ik niet terug in het lijstje. Het staat overigens wel in het verslag laat open.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Verbrugh. Ik hoor net dat dat correct is en dat wordt toegevoegd aan het verslag. Aan de toezeggingen, sorry. Mevrouw Van Nunen?

Mevrouw Van Nunen: Ja voorzitter, ten aanzien van de motie die onder andere door de Partij van de Arbeid is ingediend en aangenomen met meerdere partijen op het in het begrotingsdebat op 8 november heb ik begrepen dat dat ging over op weg naar een dementievriendelijke gemeente. Heb ik begrepen dat er inmiddels al eerste stappen zijn gezet die betrekking hebben op het invullen van de scan. Dat weet de wethouder Van Malsen ongetwijfeld meer over te melden. En ik zou willen zeggen op naar 15 februari want dan is een volgende bijeenkomst gepland om de scan af te ronden, en daarna natuurlijk ook de raad te informeren ook over vervolgstappen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Andere voor het woord? Nee. Dan sluit ik deze agendapunt.

8. Vaststellen verslagen 6 december 2022 en 10 januari 2023

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 8, vaststellen Forum-verslagen 6 december en 10 januari. Gaat het Forum akkoord met het vaststellen van de verslagen? Ja? Dan zijn ze hierbij vastgesteld.

9. RIB 22-093 Uitvoeringsagenda Welzijn 2023-2025

De voorzitter: Dan hebben we natuurlijk een schuiving. Agendapunt 9 wordt agendapunt 12. Dat is de RIB 22-093 Uitvoeringsagenda Welzijn 2023-2025. Welke fracties mag ik het woord geven? Wij. Rijswijk, Rijswijks Belang, GroenLinks, VVD, CDA. Oké. Dan geef ik eerst het woord aan mevrouw Jansen-Dirkx van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja dank u wel, voorzitter. Dank voor de Uitvoeringsagenda. Goed om te zien dat we als gemeente met onze samenwerkingspartners een ruim aanbod gaan realiseren om het welzijn van onze inwoners te verbeteren en ondersteunen. Onze fractie wil hierbij nog wel even de aandacht vestigen op de jongeren van Rijswijk, een groep die flink aan het groeien is en ze hebben ernstig behoefte aan plek om elkaar te ontmoeten. Met name de groep 12 plus loopt met de ziel onder de arm rond. Overal waar ze willen chillen duiken geïrriteerde bewoners op die hun graag weg willen. Dat is jammer en werkt vervelend gedrag in de hand. In de Uitvoeringsagenda kon onze fractie vrij weinig vinden over het welzijn voor deze doelgroep en hoe ze deze gaan verbeteren. Sterker nog, het is zelfs de bedoeling om dat project Jongeren in Rijswijk niet meer op te nemen in de volgende Uitvoeringsagenda. Welke acties kunnen we wel van dit college verwachten voor de jongeren in Rijswijk? Gaan we eigen eindelijk uitvoering krijgen van de motie van de PvdA en Wij. Rijswijk voor een ontmoetingsplaats voor jongeren in Rijswijk Buiten? Komen er misschien meer van dit soort ontmoetingsplekken plekken, of kunnen we misschien met wat efficiënter ruimtegebruik op andere bestaande plekken jongeren terecht? Goed dat jongeren wel betrokken worden in het mantelzorgen, maar waarom is er niet ook een programma voor jongeren gericht op ander vrijwilligers werk? Er is zoveel ander vrijwilligerswerk waarbij jongeren ook goed kunnen helpen. Als laatste punt, de inclusie. Er is een platform waar al enkele maatschappelijke partners met elkaar samenwerken, maar Wij. vraagt zich daarbij ook af of er nog andere partners zouden kunnen aansluiten en of hier nog actief partijen voor worden benaderd om aan te sluiten? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan D66, mijnheer Verbrugh.

De heer Verbrugh: Verbrugh is de naam. Ik heb twee vragen naar aanleiding van de Uitvoeringsagenda Welzijn. Op de eerste plaats worden er op vier thema's ingezet, en over twee thema's wil ik het even hebben. Dat is de bestrijding van de eenzaamheid onder ouderen én jongeren trouwens. En daarbij blijkt bij de evaluatie dat de inzet van flatcoaches en het creëren van ontmoetingsruimtes goed blijken te werken de afgelopen paar jaar, en dat er uitbreiding van deze initiatieven wordt voorzien in de periode tot en met '25. Maar niet duidelijk is hoeveel flatcoaches en ontmoetingsruimtes er nu eigenlijk al zijn en hoeveel er eigenlijk nodig zijn, c.q. hoeveel er zouden bij moeten komen in de gemeente Rijswijk, en of dat voorliggende uitvoeringsprogramma aan die behoefte dan ook tegemoetkomt. En ook op de financiering met name de structurele financiering van die uitbreidingen dan ook geborgd is, want dat zie ik niet zo goed terug in de financiële paragraaf. De tweede vraag gaat over het vierde thema, dat is ook de inclusie, inclusiviteit. En daar wordt vooral ingezet op het tegengaan van discriminatie door middel van het geven van voorlichting. Een programma wat ook al een paar jaar loopt. Maar wat mij een beetje ontbreekt is toch de inzet op de toegankelijkheid van Rijswijk, terwijl toegankelijkheid van de openbare ruimtes en ook van de publieke dienstverlening en van de informatiebronnen in Rijswijk, een soort conditio sine qua non zijn wil je überhaupt kunnen deelnemen, met name voor mensen met een beperking in deze stad. En die toegankelijkheid is absoluut niet vanzelfsprekend, het staat zelf onderdrukt denken wij - denk bijvoorbeeld aan mensen met een beginnende dementie - kunnen die nog wel goed de weg vinden en meedoen? De gemeenteraad heeft recent, ik geloof 8 november, een motie aangenomen die het college verzoekt om te onderzoeken of Rijswijk gebruik kan maken van de webapplicatie van die firma Ongehinderd B.V. om te kijken hoe het staat met de toegankelijkheid van onze gebouwen, publieke gebouwen. Maar dat is een goeie stap, maar het is maar een eerste stap, denken wij. Wij zouden willen pleiten voor een meer algemene, systematische benadering van het onderwerp toegankelijkheid van Rijswijk door te screenen, te monitoren en voorzieningen bij te maken waar dat nodig blijkt te zijn. Het moet toch mogelijk zijn dat Rijswijk, ook net zoals Breda een paar jaar geleden, van de Europese Unie een Access City Award gaat krijgen als één van de best toegankelijke steden van Europa? Maar dat vraagt om een systematische benadering en die zie ik nu niet zo goed terug. Is het nog mogelijk om toegankelijkheid mee te nemen in het thema inclusie, dat is eigenlijk mijn vraag aan de wethouder, en daar meer op in te zetten?

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu aan het woord aan de VVD, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Ja dank u wel, voorzitter. Ik vond het belangrijk om samen met D66 dit inderdaad op de agenda te zetten, omdat hier denk ik wel een belangrijk plan wordt voorgesteld ter uitvoering van deze thema's zoals voorgelegd. Dat betekent niet meteen dat ik problemen heb, maar de vragen die gesteld zijn die bieden al genoeg perspectief voor discussie. Ik zou wel op twee dingen in willen gaan naar de wethouder toe. En dat heeft onder meer te maken met de balans tussen de verschillende thema's en de aandacht die we gaan geven vanuit deze Uitvoeringsagenda. Als ik zo het plan lees dan zie ik veel aandacht voor thema eenzaamheid, en zou ik ook wat meer aandacht willen voor de andere thema's, in die zin dat er een disbalans bij mij bestaat tussen incidentele gelden voor bepaalde initiatieven en structurele gelden. En dit zijn die thema's die we zo even met een knip op de vinger oplossen van de ene op de andere dag. Dus ik zou graag willen weten welke overwegingen daarin zijn gemaakt. En daar kunnen hele goeie onderbouwde argumenten voor zijn, maar die hoor ik dan wel graag terug. Dan had ik nog een vraag. Maar dat kan ook mijn eigen onbegrip zijn, of omdat ik te snel heb gescand in het geheel. Ik zie in de financiële paragraaf casemanagers nu op nul staan, terwijl die wel worden genoemd in de tekst als zodanig. Hoe zit dat precies? Is dat omdat zij al

reeds zijn gefinancierd? En daar zal enige logica achter zitten, maar ik zou graag dat in die tabel zodanig meer verduidelijkt willen hebben. En daar wil ik het voor nu even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, dan geef ik nu het woord aan Rijswijks Belang, mevrouw Koegler-Böhm.

Mevrouw Koegler-Böhm: Ja dank u wel, voorzitter. Met voorliggende Uitvoeringsagenda 2023-2025 eigenlijk bouwen we voort op wat we met het vorige Uitvoeringsagenda deden. Dat was een goede Uitvoeringsagenda, dus daar kunnen we ons in vinden. En wat goed werkt, hè, dat blijven we doen, en wat minder goed werkt daar kunnen we ook mee stoppen, staat er in een zin. Dus nou ja, dat is altijd goed hè, als iets niet blijkt te werken. Er wordt ook vol ingezet op het werken met coalities. Ook dat hebben we de afgelopen twee jaar al gedaan, en wij vroegen ons af: hoe zorgen die coalities nu dat ze in verbinding blijven met de behoefte en de wens van de inwoners? Want daar lezen we in de Uitvoeringsagenda niks over terug. Nou ja, eenzaamheid. Er is al het aantal dingen over gezegd. Er staat dat het percentage eenzaamheid onder inwoners teruggebracht gaat worden van acht naar vier procent, en wij vroegen ons af: hoe heeft de wethouder die bepaald, dat van acht naar vier procent, en hoe haalbaar en realistisch is dat? Ook omdat we eigenlijk teruglezen dat we de afgelopen jaren weinig resultaten hebben geboekt als het gaat om het percentage eenzaamheid, door allerlei bijzondere omstandigheden zoals de coronacrisis en de oorlog in de Oekraïne, maar ook de toename van de armoede. En dat is volgens ons de komende jaren niet zomaar opeens weg, dus ja, hoe realistisch is die vier procent? Het is natuurlijk wel een heel goed streven. Verder ook de flatcoaches. Nou, dat is een van de belangrijke pijlers om eenzaamheid onder ouderen terug te dringen. We zijn ook groot voorstander van de inzet van flatcoaches. Voor zover ik het kan overzien, zijn de twee flatcoaches die zes flats bedienen, en er wordt zo'n 60.000 euro voor begroot. En ik lees dan terug in de Uitvoeringsagenda dat we dat willen uitbreiden, maar vervolgens zie ik de komende jaren eigenlijk een budget maar met 10 procent toenemen. Inmiddels is het tegenwoordig de inflatiecorrectie volgens mij over een paar jaar. Dus ik vroeg me af als we dan extra flatcoaches gaan inzetten worden die dan volledig door de woningbouwvereniging betaald, of komt daar nog een keer een begrotingswijziging voor? En tenslotte de inclusiviteit. Ja, het is natuurlijk goed om een inclusieve samenleving te zijn om dat ook te bevorderen vanuit de gemeente, dat zien we ook echt wel een taak vanuit de gemeente. Er is nu een platform om inclusiviteit te bevorderen is gelanceerd, Rijswijk Inclusief. Wij vroegen ons af hoeveel bezoekers die website het afgelopen jaar heeft gehad? En om te kijken, als we zo'n website lanceren, wordt hij dan ook bezocht en doet hij het waar we het voor bedoeld hebben? Ik heb vanavond nog even op Instagram gekeken, want daar is dat platform ook vertegenwoordigd. Daar zie ik dan 112 volgers, waarvan er twaalf inwoners zijn en de rest zijn allemaal mensen vanuit de politiek of Haaglanden Beweegt en dergelijke. Dus ik ben echt wel op zoek naar: wat is de bedoeling van het platform, en bereiken we dat ook?

De voorzitter: Dank u wel. GroenLinks, mijnheer Smith.

De heer Smith: Dank, voorzitter. GroenLinks heeft met aandacht de Uitvoeringsagenda gelezen en is blij met de blijvende aandacht die het college schijnt aan individuen en doelgroepen voor wie deelname aan de sociale samenleving niet vanzelfsprekend is. Rijswijk is een groeiende stad in beweging en we moeten voor al onze inwoners scherp blijven dat juist door die groei en beweging het algemene voorzieningsniveau in alle wijken op peil wordt gehouden. En GroenLinks maakt zich hier zorgen over, ook omdat er in deze agenda specifiek belang wordt gehecht aan het opheffen van participatieblokkades en het stimuleren van laagdrempelige ontmoetingen en activiteiten dicht bij huis. GroenLinks heeft naar aanleiding van deze reportage de twee volgende vragen aan de wethouder. Een, op welke wijze zorgt de wethouder ervoor dat het algemeen

maatschappelijk voorzieningsniveau in alle wijken gewaarborgd blijft, wellicht in combinatie met de verhuizing van verschillende faciliteiten naar het gedeelte van het Huis van de Stad? En de tweede vraag gaat over de paragraaf eenzaamheid, alweer. Het komt wel veel aan bod. Maar in de paragraaf eenzaamheid wordt er betoogd dat de jeugd enkel melding gedaan van de groep van 12 tot 18 jaar, en het lijkt alsof er een leeftijdsgrens aan eenzaamheid is. Onder de 12 bestaat het niet, tenminste niet in deze agenda. En juist in de overgangperiode van basisschool naar voortgezet onderwijs, waarin de overdracht wordt gedaan, is het van groot belang om ook deze groep kinderen in beeld te krijgen. Daar komt bij dat het gevoel van eenzaamheid vaak voortkomt uit situatie van pestslachtoffer zijn, de schijnende gevolgen daarvan die kennen wij. Vraag twee, waarom is er voor de onderzoeksgrens vanaf 12 jaar gekozen, en is het misschien mogelijk dat ook basisschoolleerlingen, wellicht kinderen uit groep 7 en 8 bij dit onderzoek betrokken worden? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de PvdA, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja voorzitter, dank. En dank aan het college voor deze nieuwe Uitvoeringsagenda. Wij hebben ook nog een paar vragen, en dat heeft onder andere te maken ook met die coalitievorming. Ik begreep uit de verslaglegging dat een derde van de deelnemers die nu meedoen aan de Uitvoeringsagenda 2.0 nog niet in een coalitie zat in die eerste fase, wat betekent dit voor de nieuwe impulsen voor de uitvoeringsfase 2.0? Daar ben ik dan wel benieuwd naar, want dat is een derde écht nieuw, frisse ideeën lijkt me dat, of versterking van bestaande ideeën. Ik ben benieuwd naar het antwoord. Het verbaasde ons dat Cultuur op Maat en Stichting Vier het Leven niet meegenomen worden in de Uitvoeringsagenda 2.0, terwijl die elders in Nederland in ieder geval fors uitgebreid wordt, zeker Vier het Leven. Wat is de motivatie om die daarbuiten te laten? Als je het hebt over eenzaamheid zou dat ook een hele mooie vorm zijn om eenzaamheid te verminderen, zeker bij Vier het Leven. De correspondentie met de adviesraad die wordt wel genoemd, maar de specifieke vragen en adviezen van de adviesraad die we meestal wel krijgen die zitten er niet bij, dus dat maakt ons extra nieuwsgierig van wat waren die adviezen dan die u meegenomen hebt in die Uitvoeringsagenda? We lezen ze zelf ook graag. Voorzitter, hier laat ik het even bij. Dank.

De voorzitter: Dank u wel voor inbreng. Dan wordt het het CDA, mijnheer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, bij het lezen van deze Uitvoeringsagenda bleef ik even hang op pagina 5. En waarom? Daar staat het aantal inwoners geprognostiseerd in 2035 op 63.608. Maar dat zijn toch echt oude cijfers, voorzitter, want in de meerjarenbegroting 2022 of 2024-2026 bereiken we dat aantal al over een jaartje of drie. En u zou zeggen; waarom is het belangrijk? Nou, ik ben vooral benieuwd, op basis van alle bouwplannen die we hebben in onze gemeente enig inzicht hebben in de leeftijdscategorieën die we mogen verwelkomen in onze stad, en welke plannen zijn er om deze nieuwe inwoners van Rijswijk gelijk te betrekken bij deze vier thema's uit deze Uitvoeringsagenda? Hoe kunnen we zorgen dat ze gelijk vrijwilliger kunnen worden, of hoe kunnen we ze betrekken bij het bestrijden van eenzaamheid? Voorzitter, op het gebied van eenzaamheid zien we trieste cijfers, en de doelstellingen uit de brede Welzijnsnota '21-'28 zijn eigenlijk steeds verder uit beeld. Ik lees, en ik citeer: uiteraard blijven we met z'n allen ons best doen om de percentages zoveel mogelijk te laten dalen. Einde citaat. Het klinkt bijna een beetje wanhopig, maar tegen alle betrokkenen die hier aan werken zeg ik: complimenten en alle waardering. Maar het is ook een oproep aan onszelf, want we kunnen dit als gemeente echt niet alleen. We moeten dit met zijn allen doen, verenigingen, mensen, bedrijven, u en ik. Ik sluit aan bij de vragen van en de opmerkingen van D66 en Rijswijks Belang inzake de flatcoaches. En kunnen wij nog iets doen, vraag ik de wethouder, om de ontmoetingsruimte en de realisatie daarvan te bespoedigen? Onlangs kreeg het project Lief en Leed de vrijwilligersprijs uitgereikt. En ik

ben daar ook eens op visite geweest, het is een prachtig project. En ik vraag maar één ding: hebben zij genoeg budget en ondersteuning om hun mooie werk te blijven doen en ook eventueel uit te breiden? De categorie die zij wonnen heette: een onszje welzijn voorkomt een kilo zorg. Nou, dat is hier dan wel van toepassingen, voorzitter. Ondanks de resultaten van de Glossy is het aantal geregistreerde mantelzorgers gedaald. Het gaat natuurlijk niet sec om die registratie, maar we willen hen graag indien gewenst ondersteunen en waarderen. De wethouder zei in november in deze zaal dat we geld overhouden wat betreft de mantelzorgwaardering. We begroten nu elk jaar hetzelfde bedrag voor deze waardering tot en met 2026. Hoe verhoudt zich dat tot de ambitie in deze agenda? En wat betreft de ondersteuning en het ontlasten van de mantelzorgers is één van de onderwerpen casemanagers. We gaan ook kijken of dit bij andere ziektebeelden dan dementie ook wenselijk is en zo ja, of dat ook geregeld kan worden. Voorzitter, dat klinkt goed, maar eind vorig jaar zei de wethouder dat de wachttijd casemanager ongeveer al twee maanden is. Hoe is dat dan nu, en hoe ziet hij dat in relatie tot dit plan? En tot slot, voorzitter, nog een vraag over vrijwilligers. Dit thema heeft in de afgelopen jaren geen apart communicatiecampagne gehad, en in deze agenda staat een campagne aangekondigd voor begin dit jaar. Kan de wethouder hier al iets over zeggen? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Ja. Dank u wel, voorzitter. Nou ja, alle vragen zijn eigenlijk al gesteld door mijn collega's, dus ik wacht met smart op de beantwoording van de wethouder.

De voorzitter: Dan was dit de eerste termijn van de raad. Dan praat ik heel langzaam, dan kan de wethouder nog even zijn laatste dingetjes opschrijven voordat hij de beantwoording gaat doen. Wethouder Van Malsen, u krijgt het woord.

De heer Van Malsen: Dank u voorzitter, ook voor de kleine adempauze. Dank ook aan de raad of de Forum moet ik eigenlijk zeggen voor de vragen. Ik zal ze allemaal proberen af te gaan, te beginnen met de fractie van Wij. Rijswijk, die stelde vragen over het welzijn voor jongeren, of dat voldoende terugkomt in de Uitvoeringsagenda. Er staan inderdaad een aantal projecten in die we doen gericht op jongeren. Een daarvan die zullen we gaan evalueren. Die is afgerond en op basis van de evaluatie daarop kunnen we kijken wat het volgende is. Aansluitend daarop stelde mevrouw Jansen-Dirkx een vraag over een ontmoetingsplek in RijswijkBuiten voor jongeren. Ik ben in gesprek met de initiatiefnemers van RijswijkBuitengewoon, die een ontmoetingsplek onder De Koploper aan het realiseren zijn, en daar expliciet de vraag gesteld hoe we jongeren daarin kunnen betrekken. En dat is een proces dat nu gaande is in de inrichting van die ontmoetingsplek, maar dat is een onderwerp wat daar zeker in meegenomen wordt. En de vraag ook over andere ontmoetingsplekken in Rijswijk. Die sluit ook een beetje aan bij de vragen van D66 over de ontmoetingsruimtes. Dus met uw goedvinden ga ik die met wat behendigheid tegelijkertijd proberen te beantwoorden. Het aantal ontmoetingsruimte dat wij gerealiseerd hebben in, of aan het realiseren zijn, moet ik zeggen trouwens, want het zijn er een aantal die nog niet klaar zijn, dat is ongeveer een stuk of negen, en dat zijn dan alleen de ontmoetingsruimte die van een dergelijk formaat zijn dat ze een hele buurt of een deel van de buurt kunnen bedienen. Dus denk aan de Ottoburg of de ontmoetingsruimte die ik net noemde in RijswijkBuiten. Daarnaast zijn er ook nog in heel veel van de flats de complexen die door Rijswijk Wonen en Vidomes beheerd worden, ontmoetingsruimtes in de complexen zélf, en dat is een vergelijkbaar getal. De exacte getallen, ik kan ze natellen mocht u daar behoefte aan hebben in de tweede termijn, maar ik zou het ook schriftelijk aan u doen toekomen. Dan voor wat betreft de flatcoaches, vraag van D66, hoeveel zijn er? Er

zijn er inderdaad twee. Er zijn twee flatcoaches die bedienen met zijn tweeën alle complexen van Rijswijk Wonen en Vidomes met een 55pluslabel. Dat zijn er in het geval van Rijswijk Wonen 16, en dat zijn er in het geval van Vidomes 9. Even voor de goede orde, in totaal hebben de beide woningcorporaties bij elkaar zo'n 137 complexen, en dus twee flatcoaches om eigenlijk een deel van die complexen te bedienen. De vraag werd ook gesteld: hoe wordt dat nu op de lange termijn geborgd? Het idee achter deze hele Uitvoeringsagenda is natuurlijk oud voor nieuw beleid proberen te maken dat werkt en dat dan vervolgens structureel opnemen in bestaand beleid. Voor de flatcoaches zijn we voornemens om dat inderdaad structureel te borgen in de begroting, maar hoe we dat exact doen, dat heeft namelijk te maken met dat is het samenspel tussen de gemeente Rijswijk Wonen, Vidomes en Welzijn Rijswijk. Dat is iets wat we dit jaar willen uitzoeken en willen besluiten zodat we dan in de toekomst dat ook kunnen bestendigen en kunnen uitbreiden mogelijk, en niet meer afhankelijk zijn van incidenteel budget zoals hier met de Uitvoeringsagenda Welzijn het geval is. Dan vroeg D66 nog iets over toegankelijkheid in de Uitvoeringsagenda. We hebben onlangs de Inclusie agenda voorbij zien komen in de raad. Die is expliciet gericht op toegankelijkheid, en daar zullen we dus ook gebruik van maken om naar onze ambities en toegankelijkheid verder vorm te geven. We gaan daarnaast ook nog gedurende dit jaar aan de slag met een integraal programma, inclusie en diversiteit. Daar zal toegankelijkheid ook een plek in vinden. En er werd ook nog even verwezen naar het programma Ongehinderd. Daar zijn we nog steeds mee in gesprek over hoe we dat precies kunnen vormgeven, of hoe we die precies kunnen incorporeren in ons beleid. En die zullen daar ook in opgenomen worden, dat wil zeggen de kosten die daarbij komen kijken. De VVD vroeg nog: waar komt de disbalans vandaan in de begroting van de Uitvoeringsagenda? Met andere woorden: waarom zoveel geld voor met name eenzaamheid ten opzichte van de andere thema's? Dat zit hem voor een groot deel in het feit dat ontmoetingsruimtes een behoorlijk deel van het budget opnemen, en dat het Maatjesproject en de flatcoaches ook best wel een groot deel van het budget opnemen ten opzichte van de andere thema's waarop we op het moment vooral gericht zijn op communicatie. En dat zijn activiteiten die minder intensief zijn qua geld. Waarom staat de begroting voor casemanagers op nul? Dat heeft te maken met hoe we daar nu op dit moment mee bezig zijn, omdat we nog bezig zijn met een verkenning en een onderzoek, en daarna weten we pas hoeveelheid het gaat kosten. Dat betekent dus ook dat er nog wat verschoven zou kunnen worden in de begroting, en dat is daar is ook ruimte voor. De vraag van Rijswijks Belang: hoe zorgen we dat de coalities in verbinding blijven met de behoefte van de inwoners? In de inleiding van de Uitvoeringsagenda Welzijn hebben we een verslag gedaan van één van de bijeenkomsten die we onlangs gehad hebben met de partners die al lid waren van de coalities, maar ook een aantal organisaties die dat nog niet zijn. En dat zijn voor ons de eerste aanspreekpunten voor het peilen van de behoeftes van de inwoners. En dan zitten daar organisaties tussen die echt hun tengels in de samenleving hebben, om het zo maar te zeggen, dus dan gaat het van de roze ouderen tot stichting IDB, tot de zorgpartijen, en dat is ons primaire kanaal waardoor we voor deze Uitvoeringsagenda, feeling houden met de Rijswijkse inwoners. En dan nog over het percentage van acht procent naar vier procent. Dat is een ambitie die we hebben gesteld in de brede Welzijnsnota. Daarbij hebben we gekeken naar de gemiddelde van de hele regio. En de brede Welzijnsnota is voor een termijn van acht jaar, dus we hebben nog even. En daarbij moet ik inderdaad wel erkennen dat zeker op het gebied van eenzaamheid er natuurlijk ook een hoop gebeurd is de afgelopen drie jaar, en dat de cijfers niet de kant op zijn geslagen die we hadden gewild. Dus daar moeten we goed op blijven sturen, goed naar blijven kijken. En dat zit denk ik voor een deel in naar hoe we de communicatie doen, hoe we zorgen dat we mensen bereiken. En daar zijn bijvoorbeeld ook de flatcoaches weer een heel belangrijk instrument in, want dat zijn mensen die komen achter de voordeuren bij mensen. Die zijn goed ook in het opsporen en het naar boven halen van dit soort problematiek, maar het zit hem ook in bijvoorbeeld dit type eenzaamheid die we proberen te bestrijden. Veel van onze aanpak is gericht op sociale eenzaamheid, dus de eenzaamheid die mogelijk te bestrijden valt met een paar gezellige borrels en wat regelmatige activiteiten in

een flat. Maar daarnaast is er ook een groot deel van de bevolking die lijdt onder de eenzaamheid die meer in de emotionele sfeer hangt, dus dan gaat het over zaken die in iemands leven spelen die verder gaan dan alleen maar het gebrek aan contact. Dus daar zullen we in de toekomst ook ons meer op moeten richten. Het aantal bezoekers van de website Rijswijk Inclusief, vroeg de fractie van Rijswijks Belang. Nou, dat heb ik zo niet paraat. Dus als u het goed vindt stuur ik u die nog na. Dan GroenLinks, die vroeg in eerste instantie naar hoe wij het algemene maatschappelijk voorzieningenniveau op peil gaan houden. Er is een scan gedaan onlangs of althans die wordt gedaan naar de voorzieningen die we hebben in de stad en wat we daarnaast nog nodig hebben. Ik moet wel zeggen dat is iets wat loopt. Maar het is sowieso een vraag die portefeuille overstijgend is, dus dat is niet eentje die alleen maar met welzijn te maken heeft. Daar gaat denk ik het hele sociale domein – ik kijk eventjes heel kort naar links - hierin mee, en dat is een vraagstuk waar we waar we mee bezig zijn. Dus een concreet antwoord op die vraag blijf ik u schuldig, maar de komende periode zullen er meer zaken uw kant opkomen waarin we dat meer vorm zullen gaan geven. En eenzaamheid onder jonge kinderen waar ook de fractie van GroenLinks aandacht voor vroeg. Waarom peilen we eigenlijk niet bij de jongere leeftijd? Het simpele antwoord daarop is dat de cijfers die wij gebruiken in de Uitvoeringsagenda Welzijn die komen van de GGD, en die monitor die maakt zelf geen onderscheid, of die heeft zelf geen doelgroep waar zij in meten die jonger is dan twaalf jaar. Dat wil niet zeggen dat we daar zelf niet meer naar zouden kunnen kijken, maar dat zou wel betekenen dat we dus actief basisscholen gaan betrekken of actief op zoek gaan naar die kinderen, dus ook op de een of andere manier zelf dat onderzoek op moeten zetten terwijl we nu cijfers gebruiken die voor ons beschikbaar zijn. Dan vroeg het CDA nog over de bevolkingsgroei. En ik zou het even na moeten vragen, maar ik denkt dat de heer Geleijnse gelijk heeft en dat de cijfers die in de inleiding staan over de bevolkingsgroei komende jaren achterhaald zijn. Maar belangrijker is wat voor mensen gaan wij binnenkort in onze stad verwelkomen? Hoe is de opbouw van leeftijdsgroepen, en hoe gaan wij om met die opbouw? Dat is een vraag die ik niet zou 1-2-3 kan beantwoorden, dus die zullen we ook meenemen in de verdere uitwerking van deze agenda, maar dat is er ook één die weer van belang is bij überhaupt het kijken naar voorzieningen, het uitwerken van inclusie agenda, het integraal inclusie- en diversiteitsbeleid et cetera. Nog dank voor de complimenten overigens ook aan de fractie van het CDA naar de mensen die hier heel hard mee bezig zijn. Ik zal zorgen dat die bij de juiste mensen terecht komen. Dan nog de mantelzorgwaardering waar we in één van de debatten vorig jaar kort bij stilgestaan hebben. Hoe verhoudt het overschot op de mantelzorgwaardering zich tot dit plan, tot deze Uitvoeringsagenda? We hebben inderdaad een overschot op die begroting voor mantelzorgwaardering, maar dat is een begroting die onder de begroting van het sociaal domein valt. Dus die is niet bijvoorbeeld over te hevelen naar een Uitvoeringsagenda Welzijn, want zijn twee andere beesten, om het even heel kort te zeggen. En dan de communicatiecampagne voor de vrijwilligers. Die zou begin dit jaar starten, en de planning is nu dat die inderdaad medio maart start. Dus dat is nog net het eerste kwartaal. En dan laat ik het bij in de eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Zijn er mensen in het Forum ... Oh, het rijtje weer langsgaan? Dan begin ik met WIJ. Rijswijk, mevrouw Jansen-Dirkx.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel. Ik heb toch nog een aantal vragen openstaan, en het riep ook nog weer wat nieuwe vraagjes op, dus die zal ik even stellen. Ik vroeg inderdaad wat gaat u het college doen om het welzijn van onze jongeren beter te verbeteren of in ieder geval gelijkwaardig te houden? Of misschien - ik hoop het niet - achteruit te laten gaan, maar dat zullen we maar niet doen. Maar er stond iets over jongeren in Rijswijk wordt niet meegenomen in de toekomstige Uitvoeringsagenda. En ik vraag me af waarom? Dus misschien kan de wethouder maar uitleggen. We hebben net nog even naar de website gekeken, het wordt ook niet meer geüpdate, dat vind ik bijzonder jammer, want ik denk dat veel jongeren best wel wat te

vertellen hebben. Dus misschien zijn er andere mogelijkheden. Misschien is de website niet het juiste medium of iets dergelijks. U sprak zelf over de mogelijkheden van ontmoetingsruimte in de flats van Vidomes en Rijswijk Wonen. Klopt dat? Heb ik dat zo goed begrepen? En zijn deze locaties van deze ruimtes daar wel geschikt voor? Want ja, met u samen ben ik bij een hele gezellig nieuwjaarsborrelfeest in zo'n hele leuke ontmoetingsruimte, maar dat was voornamelijk een oudere bevolking die daar woonde. Dus ik weet niet of die heel erg zitten te wachten op jonge tieners die daar ook een avondje willen doorbrengen. En ik heb ... Ja, zou kunnen. Nou ja, ik hoor het graag. Ik hoor ook wel eens andere geluiden. En ik heb ook geen antwoord gekregen op de vraag waarom daar niet een programma gericht op jongeren is voor al het vrijwilligerswerk? Er is wel natuurlijk een project rondom de jonge mantelzorger, maar wel waarom is er geen programma wat echt gericht is op al het vrijwilligerswerk? En het kan zijn dat u het beantwoord hebt, maar misschien dat ik hem net gemist heb, maar het aansluiten van nieuwe partijen bij het Platform van Inclusie. Is daar nog een mogelijkheid toe en wordt daar nog misschien actief op benaderd naar andere partijen die misschien nog willen zouden kunnen aansluiten? Dus dat was het. Dank u.

De voorzitter: D66, mijnheer Verbrugh. Nog een tweede termijn.

De heer Verbrugh: Ja, kort. Dank voor de toelichting op de cijfers. En misschien een integraal overzicht zou ik wel op prijs stellen van de beschikbaarheid van het aantal flatcoaches en ontmoetingsruimtes op het ogenblik. En dat is nog niet zo goed beantwoord: of dit het aantal is wat wij ook als target hebben? Zijn er dus voldoende flatcoaches of er zouden meer moeten zijn, zijn er voldoende ontmoetingsruimte of zouden er meer moeten zijn, en wat is dan het doel en komen we daar ook dan in die buurt? Maar als het voldoende is is het natuurlijk klaar. De tweede vraag ging even over de inclusiviteit en de toegankelijkheid als onderwerp. Het staat inderdaad voor een deel al in de inclusie agenda die we hebben zien passeren, maar echt integraal inzetten op de toegankelijkheid in Rijswijk staat ook niet in dat deel van onze stukken. En ik denk toch dat dat een soort primaire voorwaarde is wil je mensen laten meedoen dus dat ze er ook bij kunnen, zeg maar, zowel fysiek als mentaal, dat dat lukt, en dat vraagt echt wel een beetje integrale aanpak. Ook het betrekken van dat soort mensen met enige beperking bij die aanpak is dan wel nodig. Maar goed, dat is mijn tweede reactie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de VVD, mijnheer Ezinga, een tweede termijn.

De heer Ezinga: Ja dank u wel, voorzitter. Dat er nog niet bekend is hoe we die casemanagers gaan verkrijgen, dat snap ik, maar waarom dan nul staat in de begroting vind ik dan een beetje gek, want dat suggereert dat we er gewoon geen geld aan gaan uitgeven. Zouden we niet een PM kunnen neerzetten? Dat geeft misschien wat meer helderheid in zo'n tabel. Waar ik me dan tegelijkertijd ook een beetje zorgen over maak is dat we nu nog een onderzoek gaan doen naar die casemanagers als zodanig van hoe gaan we die inzetten. Dat begreep ik een beetje uit het antwoord van de wethouder. Terwijl dat behoefteonderzoek is al uitgevoerd, als het goed is. En juist omdat we weten dat die mantelzorg echt best wel een beetje onder druk staat, zeg ik dan maar eufemistisch, zou ik toch wel benadrukken dat we hier wat sneller actie moeten ondernemen, en dan hoor ik graag ook de reactie van de wethouder hierin. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Rijswijks Belang, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm: Dank u wel voorzitter, en dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik begrijp dat de wethouder het aantal bezoekers van het Platform Inclusie niet uit zijn hoofd weet. Maar fijn dat hij dat schriftelijk wil beantwoorden. Voor wat betreft de coalities. Ik snap dat de samenwerkingspartners hun tentakels in de samenleving hebben, maar wat mijn vraag vooral was is hoe bereiken we nu ook de inwoners

nog? Het is altijd iets anders of je indirect over mensen praat of dat je direct met mensen praat. Ik zou het ook wel interessant vinden om te werken met klankbordgroepen van inwoners. En dat hoeft dan niet bij alles, maar wel bij bepaalde themasessies, dat je ze erbij betreft. En voor wat betreft de ambitieuze doelstelling, u geeft zelf aan het is eigenlijk meer een ambitie. Ja, ik zou dat dan liever toch ook in de Uitvoeringsagenda zou hebben willen staan, want een doelstelling betekent voor mij daar gaan we echt voor, we gaan die vier procent halen. Maar u maakt het zichzelf daar wel heel lastig mee. Maar goed, het is niet aan de raad om daar verder in de Uitvoeringsagenda nog iets aan te passen. Maar misschien kunt u de volgende keer uzelf wat makkelijker maken daarmee. En dan de flatcoach. Dat geldt eigenlijk een beetje hetzelfde als wat de VVD aangeeft over de casemanagers. Daar staat dan nul. Bij de flatcoaches is een bedrag opgenomen, en ik hoor u aangeven: we willen er wel wat mee, maar we gaan nog in gesprek en dan gaan we ook kijken wat de woningbouwverenigingen welk deel die pakken. Ik zou het zo fijn vinden als we met de gemeenteraad als we weten dat we dingen gaan doen dat we daar dan toch ook een budget voor opnemen, en dan kan je daar altijd nog van afwijken, maar wat we veel al doen in Rijswijk is dat we wel dingen willen, maar dat we daar geen geld voor opnemen. En op het moment dat we het dan wel willen, dan moeten we potjes geld vrijmaken. Terwijl ik in een ander stuk lees, wat we straks ook nog gaan bespreken - het raadsrapportage sociaal domein - dat er ook nog geld overblijft in het sociaal domein, en dat we daar het BUIG-tekort mee kunnen opvullen. Maar goed, dat is maar net hoe je dat natuurlijk wil opnemen.

De voorzitter: Dank u wel. GroenLinks nog een tweede termijn? Mijnheer Smith.

De heer Smith: Ja dank, voorzitter. Wethouder, bedankt voor de antwoorden. U geeft aan dat het behoud van de maatschappelijke algemene voorzieningen een zeer groot overstijgend geheel is over de portefeuilles heen. Het is ook een overstijgend geheel over de thema's die u behandelt in deze Uitvoeringsagenda. Daarmee onderschrijft u eigenlijk wel het belang van dit onderdeel. Daarom vragen we toch echt met aandacht nog eens met nadruk van op welke manier wordt er gegarandeerd of is er een actieplan overstijgend, dus niet alleen aan u maar aan alle portefeuillehouders, om te zorgen dat er een soort van wijkgelijkheid ontstaat, want wij vrezen dat door de verhuizing wijken op achterstand worden gezet. En ten tweede, wat voor mij een iets te gemakkelijk antwoord was van de wethouder door te stellen dat het college afgaat op de cijfers van de GGD, betekent eigenlijk dat er nu een beleid wordt gemaakt naar aanleiding van de GGD. Ik weet niet of de GGD in opdracht dan dit onderzoek uitvoert, of werkt het andersom: de GGD geeft deze gegevens en hiermee gaan we aan de slag? Maar ik denk dat we best in de gemeente een actievere rol kunnen spelen in het bereiken van kinderen en niet afhankelijk zijn van de inmiddels al oude onderzoeksmethodes. Graag hierop uw reactie. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. PvdA, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja voorzitter, ik heb drie vragen gesteld en geen van de vragen is beantwoord, dus ik stel ze nog een keer. In hoeverre hebben de nieuwe alliantiepartners ook bijgedragen aan vernieuwing, dan wel versterking van deze nieuwe Uitvoeringsagenda 2.0? Daar had ik allereerst in eerste termijn een vraag over gesteld. Dat hoor ik graag van het is toch weer ruim 30 procent dat nieuw deelneemt aan deze Uitvoeringsagenda. Ik had een vraag gesteld over de vragen van uit en adviezen vanuit de Adviesraad Sociaal Domein, wat waren die adviezen? U noemt ze een paar keer in de bijlage, maar wij mogen alleen concluderen uit de correspondentie dat ze zijn meegenomen in de Uitvoeringsagenda. Nou, ik hoor ook graag. Bovendien dat is ook een afspraak in deze raad dat we de adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein ook krijgen. En ten derde had ik een vraag gesteld over Cultuur op Maat en Vier het Leven. Is eigenlijk een hele mooie, simpele

ook, vorm van mensen betrekken bij cultuur, vrijwilligers betrekken bij het rijden van mensen die naar cultuur willen maar er zelf niet alleen kunnen komen. Waarom is dat niet meer meegenomen in de Uitvoeringsagenda 2.0? Dat waren mijn drie vragen uit de eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA, mijnheer Geleijnse?

De heer Geleijnse: Ja, dank u wel, en dank aan de wethouder voor de antwoorden en de toezegging rondom bewonersaantallen en het betrekken van nieuwe bewoners. Bij de antwoorden ook de vragen van de collega's rondom flatcoaches en ontmoetingsruimtes zat ik toch te denken ik wil het gewoon opmerken, en ik ben gewoon benieuwd naar de reactie. In deze hele nota en ook in de financiële verdeling focussen we ons wel heel erg op mensen in huurwoningen. En eenzaamheid gaat echt verder dan huurwoningen, dat hoeft u niet te zeggen. En ik vind toch dat we dat een beetje in de gaten moeten houden, dat we niet alleen ons blindstaren op gemakkelijkere projecten rondom een flat van een grote corporatie en daar een flatcoach voor gebruiken. Dat is heel goed. Hoort u mij niets over zeggen, maar toch als ik alle partners ook zie, denk ik: alsjeblieft, laten we ook aandacht houden voor mensen met deze klachten en eenzaamheid in andere wijken en andere woningen. En mede relatie daartoe wil ik graag nog de antwoorden op Lief en Leed, die heb ik volgens mij gemist. En in het kader van de casemanagers wil ik nog graag aandacht voor die wachtlijsten. Hoe dat op dit moment zit, ook in relatie tot de plannen. En dan heb ik nog één vraag rondom mantelzorg, en dat gaat wel over de financiën. U had het over twee beesten, geloof ik, twee posten. Maakt niet uit, maar ik kan me voorstellen ... Ja, beesten zei hij, hè? Aan de ene kant hebben we natuurlijk inderdaad de mantelzorgwaardering. Volgens mij is dat 135.000 euro in de begroting de komende jaren, en aan de andere kant hebben we dit bedrag van allerlei andere mantelzorgprojecten. Die twee opgeteld, is dat het mantelzorgbudget van onze gemeente of zit het nog in andere onderdelen van onze begroting versleuteld? Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel voor uw tweede termijn. Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik bedank de wethouder voor het beantwoorden. Ik heb verder geen vragen. Ik heb wel een opmerking aan u. Toch jammer dat er niet gekozen is voor een raadsvoorstel met deze agenda. Zoveel vragen op een Raadsinformatiebrief, dat is natuurlijk vrij logisch en terecht, maar kan de wethouder de volgende Uitvoeringsagenda wel als raadsvoorstel brengen naar de raad zodat we onze kaders kunnen meegeven en aan de achterkant kunnen controleren zoals onze rol van ons vraagt? Deze agenda gaat tenslotte toch over een paar jaar. Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord voor de tweede termijn aan de wethouder. Sorry, ik zat te kijken of u klaar was met het schrijven.

De heer Van Malsen: Ja, dank voorzitter. Ten eerste even terugkomend op mijn opmerking over beesten. Ik dacht dat dat een hele normale manier was om twee dingen van elkaar te onderscheiden, maar misschien is dat toch nog een beetje soort Achterhoekse eigenaardigheden die af en toe doorschemeren in mijn taalgebruik. Maar goed. Dan ten tweede even mijn welgemeende excuses naar mevrouw Van Nunen. Ik was namelijk juist heel erg in mijn nopjes dat dat de vraag waren waar ik nu net echt mijn antwoorden op voorbereid had en in mijn iPad had staan. En toen heb ik gewoon opgeschreven: vragen staan in annotatie, en vervolgens ben ik volledig vergeten om die vraag te beantwoorden. Mijn excuus, dat ga ik waarschijnlijk nog wel een tijdje horen. De eerste vraag die mevrouw Van Nunen stelde over hoe het te verklaren is dat in de bijeenkomst een derde van de deelnemers nog niet in de coalitie zat. Dat heeft met name te maken met het

feit dat niet alle organisaties tijd hebben om deel te nemen in de coalities, in ieder geval in de mate waarin de partners die dat al deden doen. Dus nu hebben we de optie om een agenda lid te worden, zodat ze wel input kunnen leveren maar niet met de hele cyclus mee hoeven doen, ingevoerd, en dat heeft toe geleid dat er meer partners waren bij de grote bijeenkomsten zoals we onlangs ook één hebben gehad die hun input konden leveren. En dat nemen we mee, maar zonder dat we te veel vragen van die partners. Dan de vraag over Cultuur op Maat, waarom is dat niet meegenomen in deze Uitvoeringsagenda? En dat komt omdat het een vrij groot succes is. Het project is opgestart, er zijn een samenwerking ontstaan, onder andere met Florence, en Florence is nu zelf in staat om dat verder te organiseren, dus we hebben geen budget meer nodig vanuit de Uitvoeringsagenda. En dat is ook het doel van deze Uitvoeringsagenda altijd geweest om nieuw beleid te creëren wat dan duurzaam opgenomen kan worden in het beleid van organisaties. De correspondentie met de Adviesraad wordt genoemd. Mevrouw Van Nunen vroeg naar wat dan de exacte adviezen waren. Dat waren eigenlijk een aantal hele kleine dingetjes, dus vooral lay-out, taaltips, nog wat aanvullingen van potentiële partners, wat duidingsvragen, en die zijn allemaal beantwoord tijdens de vergadering opgenomen in de agenda.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter. Graag ter interruptie.

De voorzitter: Ja, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Want ja, daar neem ik toch geen genoeg mee. Ik vind gewoon dat wij de adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein gewoon integraal moet kunnen dan wel inzien, dan wel erbij krijgen. Dus ik geloof u, hoor, dat u zegt dat alle adviezen zijn opgenomen, maar wij zijn gewend om die adviezen dan ook gewoon integraal vanuit de Adviesraad zélf te krijgen. Dus ik zou u toch willen verzoeken om in ieder geval bij volgende voorstellen, dat is ook de afspraak trouwens met de andere wethouder sociaal domein, om de adviezen gewoon integraal te kunnen lezen.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. Mevrouw Van Nunen heeft volkomen gelijk, en de adviezen zelf zijn in de vergadering zelf besproken. Ik zou dus na moeten gaan of de notulen van die vergadering nog beschikbaar zijn, dus dat ga ik even navragen. Buiten dat zal ik het advies van mevrouw Van Nunen ter harte nemen en inderdaad in de volgende voorstellen het advies integraal opnemen in de stukken. Dan eventjes weer terug naar Welzijn. Oh, ik zit te kijken op verkeerde bladzijden. Waarom is jong in Rijswijk niet meegenomen, vroeg de fractie van Wij. Rijswijk. Dat is omdat dat project afgerond is en die nu geëvalueerd wordt, en als daar een positieve evaluatie uitkomt dan kunnen we daar mee verder. De volgende vraag die mevrouw Jansen-Dirkx stelde was of de ontmoetingsruimtes in de flats van de woningcorporaties geschikt zijn voor jongeren. Dat is denk ik een vraag die we de bewoners van de flats moeten stellen, en misschien ook de jongeren die daar gebruik van maken. Maar het bredere punt denk ik is zijn er genoeg ontmoetingsruimte voor jongeren, of beter gezegd zijn er genoeg ontmoetingsruimtes in Rijswijk op de juiste plekken? Als je alle ontmoetingsruimte, en dan heb ik het over de ontmoetingsruimtes zoals die in de complexen van de corporaties gerealiseerd zijn, en ook de ontmoetingsruimtes die we bijvoorbeeld als gemeente Rijswijk zelf beheren, welke optelt en je zet ze op een kaartje, dan krijg je een kaart waarin een aantal wijken er best wel grote populatie ontmoetingsruimtes is, in andere wijken misschien iets minder. En daarmee wil ik ook even ingaan op de vraag van D66 wat is ons ons target - om het eventjes heel zakelijk neer te zetten - en voldoen we daaraan? Ons target is eigenlijk voldoende ontmoetingsruimtes hebben voor iedereen in Rijswijk. Ik geloof dat heel letterlijk dat target 10 is. Of dat genoeg is voor Rijswijk of we daar ook de komende jaren voldoende

de behoefte van de bewoners mee zullen behartigen? Dat weet ik niet, en ik zou eigenlijk graag een toezegging willen doen om daar wat meer vorm aan te geven, en dat we middels een Raadsinformatiebrief u te doen toekomen dat we dat wat concreter neerzetten, want dat kaartje dat heb ik zelf gezien en dat is natuurlijk iets wat we uw raad niet willen ontzeggen. Dan een vraag nog van Wij. Rijswijk over de jongere vrijwilligers. Er komen ook programma's waarin jongeren betrokken worden, of in ieder geval de poging wordt gedaan om jongeren te betrekken bij al het vrijwilligerswerk. We gaan de komende jaren in deze Uitvoeringsagenda ook inzetten op communicatie, en campagnes opzetten om vrijwilligerswerk te bevorderen via ook bijvoorbeeld Rijswijk Doet. En we zullen daar ook specifiek meenemen hoe we jongeren bereiken. Dan de partijen toevoegen aan het Platform Inclusie. We hebben daar nu al best een grote groep partijen dus ik zou ook heel benieuwd zijn welke partijen mevrouw Jansen-Dirkx daar dan verder nog aan toe wil voegen. Wat mij betreft staan we daarvoor open. Dat hoeft niet meteen, maar dat dat kan ook later. En D66 riep om een integrale aanpak toegankelijkheid. En dat wil ik eigenlijk even koppelen aan de vraag van Rijswijks Belang hoe bereiken we de inwoners. Want wat wij namelijk doen, onder andere op het gebied van toegankelijkheid, is inmiddels de Klankbordgroep Inclusie mensen bevragen die daadwerkelijk tot de doelgroep behoren wat zij voor behoeften en noden hebben. Hetzelfde zijn we voornemens om te gaan doen op het gebied van armoedebestrijding. Dat is een klankbordgroep die we binnenkort op gaan zetten, en het is misschien wel een goed idee om ook eventjes te kijken of we voor de overige thema's in deze Uitvoeringsagenda dergelijke groepen op moeten zetten of dat we de mensen die we in die groepen bevragen kunnen gebruiken om ook weer import op te halen over die thema's. De vraag van de VVD of we PM in de begroting op kunnen nemen in plaats van nul. Het antwoord daarop is ja, dus dat gaan we ook doen. En dan voor wat betreft actie ondernemen op het gebied van casemanagers. Nou, dat neem ik ook mee, en ik ben het er mee eens dat we daar snel actie op moeten ondernemen. Op het moment kan ik daar nog niets over zeggen wat die acties dan precies moeten zijn, maar ik neem uw advies ter harte. Dan de vraag van Rijswijks Belang over hoe bereiken we de inwoners? Die daar heb ik net bij stilgestaan in mijn beantwoording over de klankbordgroepen. Ik denk dat voor wat betreft de flatcoaches we misschien gezien de discussie die ik nu hoor, en de ambities die wij hebben ook als gemeente en het succes in mijn ogen, of in onze ogen, van de flatcoaches, moeten kijken of we kunnen komen met een voorstel hoe we de flatcoaches duurzaam gaan borgen in het beleid en mogelijk ook uitbreiden.

De voorzitter: U heeft een interruptie, wethouder. Mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Voorzitter, dank u wel. Een beetje laat in het betoog van de heer Van Malsen, excuus daarvoor, want ik zat echt even te puzzelen op wat u zei. Want u gaf aan dat het mogelijk ook was om klankbordgroepen te organiseren voor de andere thema's die in het plan staat. Klopt dat, volgens mij heeft u dat zo gezegd? Wilt u daar wel bij nadenken of er nut en noodzaak is voor die klankbordgroepen voordat we een hele bureaucratische rompslomp gaan organiseren voor zaken waar eigenlijk het nut en noodzaak niet voor aanwezig is, want anders zitten we alleen maar weer te praten en te participeren en reflecties te doen terwijl we eigenlijk gewoon aan de slag moeten op bepaalde zaken. Dus bent u het daarmee eens?

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder, wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. Over de vraag of ik het daar mee eens ben, kan ik heel kort zijn: ja, daar ben ik het mee eens, en vandaar ook mijn terughoudendheid in mijn beantwoording. We hebben straks al een aantal klankbordgroepen die we op gaan richten, dus ik wil niet bij voorbaat beloven dat we daar nog meer op gaan richten, sterker dat we per thema inderdaad een groepje mensen gaan proberen te zoeken en bij elkaar

zetten om daar een klankbordgroep van te maken. Ik zou eerder willen pleiten om ervoor zorgen dat die klankbordgroepen die we hebben dat we die ook kunnen gebruiken om thema's die misschien net iets breder zijn dan waar die klankbordgroep sec voor is opgericht, maar die wel raken aan bijvoorbeeld deze Uitvoeringsagenda Welzijn, te bespreken. Dat is een zin voor in de notulen om even terug te lezen of die echt loopt, maar ik hoop dat de heer Ezinga begrijpt wat ik probeerde te zeggen. Dank u wel. Dan GroenLinks, de fractie van GroenLinks over het actieplan ...

De voorzitter: Wethouder, een interruptie. Mijnheer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Ja dank u wel, voorzitter. Net voor de interruptie van mijn collega van de VVD had de wethouder het over de flatcoaches. En hij koppelde daaraan: ik kom iets met een voorstel of een brief, en het woordje uitbreiden noemde hij daar ook bij, en dat vond ik nu net interessant. Dus kan hij dat nog even terugnemen zodat ik goed heb begrepen wat hij heeft toegezegd of gezegd?

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder, wethouder.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. Oh, dat was in één keer hard. Dank voorzitter. Ja, de heer Geleijnse vroeg wat ik nu precies voorstelde. Ik denk dat het beste is wat we kunnen doen eerst even de evaluatie van de huidige flatcoaches afwachten, en ook hoe we dat precies aan gaan pakken naar de toekomst toe, dus hoe gaan we die flatcoaches nu echt duurzaam in het beleid borgen? En op dat moment lijkt het mij nuttig om met een brief te komen waarin we uiteenzetten hoe wij denken dat de beste manier is om de flatcoaches naar de toekomst toe in te zetten. Of dat een uitbreiding is, dus meer flatcoaches, of op een andere manier de flatcoaches bekostigen of wat dan ook, dat kan ik op dit moment nog niet zeggen. De fractie van GroenLinks had vragen over het Actieplan voorzieningenniveau. Dat hebben we nog niet. Daar zijn we wel achter de schermen mee aan de slag. Ik weet zo niet zelf uit mijn hoofd wat voor vorm dat exact zal krijgen als het eenmaal af is. Daarvoor kijk ik ook eventjes naar mijn collega links. Die weet het ook niet. Kom ik op terug.

Mevrouw Bentvelzen: Ik hoorde ook echt niet wat je zei.

De heer Van Malsen: Nee dat snap ik. Dat heb ik ook wel inderdaad. Als je niet met je eigen agendapunt bezig bent dan ... Excuus, ik zal het niet meer doen. Ja, ik zal het afronden. En ik denk dat we ook daarin dat ik terug zou komen op of wij als gemeente een actievere rol kunnen spelen in de evaluatie, en dan met name gericht op de doelgroep die de heer Smith noemde. Het CDA merkte op dat we de eenzaamheid vooral lijken te bestrijden rondom huurwoningen. Er zijn natuurlijk ook projecten in de Uitvoeringsagenda Welzijn die breder kijken dan alleen maar de corporatiewoning of huurwoningen in het algemeen zoals het Maatjesproject. Maar goed, dat is een ... Maatjesproject is co ... De flatcoaches? Jazeker. Nee precies. Ja, ik dacht dat ik alles inmiddels over de flatcoaches wel gezegd had, maar ... Ja hè? Ja, dat dacht ik ook. Ik moet nog naar boven joh.

De voorzitter: Ja, u wordt al verwacht boven.

De heer Van Malsen: Oh echt? Nou, dan ga ik heel snel. En dan over de volgende Uitvoeringsagenda in wat voor vorm we die aan de raad zullen presenteren. De Uitvoeringsagenda's die komen voort uit de brede Welzijnsnota. Dat is een raadsvoorstel geweest, dus de Uitvoeringsagenda's zélf hoeven dat niet zijn, maar misschien is het goed om wel voorafgaand aan de presentatie van de volgende Uitvoeringsagenda de raad op een meer beeldvormende manier eerst even mee te nemen voordat het in het Forum komt.

De voorzitter: Een kleine interruptie zie ik van mijnheer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Ja, ik begrijp dat de wethouder hierboven verwacht wordt. Daar heb ik ook alle begrip voor. Maar er staan echt nog een aantal vragen van mijn fractie open, en ik vind het prima om dat schriftelijk te doen, maar ik wil wel de toezegging dat die dan schriftelijk komen.

De voorzitter: Wethouder u mag kiezen.

De heer Van Malsen: Voorzitter dank. Gezien het een aantal vragen zijn waar ik het antwoord nu niet op paraat heb, namelijk over de casemanagers, zou ik het inderdaad heel fijn vinden om daar schriftelijk op terug te komen. En ik doe m'n best om dat zo spoedig mogelijk te doen, maar ik verwacht zoals gewoonlijk dat de heer Geleijnse mij er tijdig weer aan zal herinneren. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: De rest van de fracties, alle vragen beantwoord of eventueel schriftelijk? Ja? Dan sluit ik hierbij dit agendapunt en dan wens ik de wethouder veel succes boven.

10. Raadsvoorstel Wijziging verordening percentage regeling 2008 Kunst in de openbare ruimte (RV 23-004)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 10, raadsvoorstel wijziging verordening percentageregeling 2008 Kunst in de openbare ruimte. Wethouder Wit is aanwezig en wordt vervangen door wethouder Van Damme. Wie wil het woord in het Forum? D66, Wij. Rijswijk. Ik denk iedereen. CDA zie ik. PvdA, VVD. Ja, ik ga gewoon het rijtje af, en dan begin ik met D66, mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel voorzitter. Als eerst bedankt voor het stuk. Ik heb eigenlijk gewoon zes vragen en ik dacht ik ga ze gewoon alle zes even opnoemen. De eerste vraag gaat over: gaat het om kunst in de openbare ruimte of openbare kunst? Die twee termen loopt wel door mekaar in de tekst, en is er dan een verschil, en zo ja, welke? Dus binnen of buiten? De tweede vraag, om even te ordenen, wat is het voordeel van het opnieuw plaatsen van bestaande kunst via deze regeling, aangezien dat al geregeld is nu in Rijswijk door plaatsing in het Wilhelminapark, zoals ook beschreven is? Dus wat is het voordeel van om dat hier op te kunnen nemen in scenario D? De derde vraag, hoe zit het met het onderhoud van nog aan te brengen kunst? Zijn er onderhoudsplannen, wat is het beleid daarop? De vierde vraag, is er een planbeleid voor het beter bekendmaken van kunst door middel van bijvoorbeeld routes zoals bijvoorbeeld de audiotour in RijswijkBuiten? Zijn er plannen voor of niet? De vijfde vraag, kunt u de Kunstcommissie toelichten en hoe ze waarborgen dat de kunst divers is van graffiti tot fotocollages, of zijn het anderen die dat waarborgen? En als laatste, de zesde vraag, welke nieuwe opties brengt optie D voor participatie met zich mee? Dat zijn mijn vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor de eerste termijn. Dan Wij. Rijswijk, mijnheer Hageman.

De heer Hageman: Nee, wij hadden ook nog een drietal vragen. Nou, het is logisch dat het herplaatsen van bestaande kunst ook kosten met zich meebrengt. Echter vinden wij het vreemd dat dan eerst het projectbudget hiervoor benut wordt, voordat er over wordt gegaan op financiering vanuit de regeling. Waarom is deze keuze gemaakt? Als tweede vroegen wij ons af wat er gebeurt indien het gewaardeerde bedrag van een kunstwerk, inclusief de plaatsingskosten, lager uitkomt dan volgens de regeling begrote bedrag? Moet dit dan worden uitgegeven aan extra kunst of vervalt dit bedrag? En ja, wij vinden participatie ook erg belangrijk en vinden het daarom ook jammer dat wij zien dat er voor het kunstwerk in RijswijkBuiten

slechts 27 mensen gebruik hebben genomen van de mogelijkheid om te stemmen. Is het geen idee om voor dit soort stemmingen ons participatieplatform in te zetten? En voor de mensen die dan wat minder digitaal zijn, deze mogelijkheid ook te creëren op bijvoorbeeld het Huis van de Stad? En dat zouden wij ook dan bij scenario twee willen toevoegen. Dus dat.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar het CDA. Als het goed is mijnheer Knigge. Zeg ik dat goed?

De heer Knigge: Klopt. Ja, dank u we, voorzitter. Ja, ten het aanzien van het raadsvoorstel voor de percentageregeling. Nou, zoals bekend zien wij niet de noodzaak om de percentageregeling aan te passen. We hebben de motie in mei 2022 ook niet gesteund. We vonden en vinden dat er ruimte moet zijn voor een kunstvoorwerp als onderdeel van een bouwproject. We hebben kennisgenomen van het raadsvoorstel, vijf alternatieven die het college voorstelt en het voorstel om scenario D te steunen. Op grond van de historie zal duidelijk zijn dat we scenario's A en B over afschaffing van de percentageregeling niet zullen steunen. Op zich vinden we de elementen over flexibiliteit die staan in optie D, of in scenario D, moet ik zeggen, die zien we niet verkeerd, maar we zien wel alles graag in de totale context. Op dit moment willen we ons dus niet uitspreken over een keuze. We willen graag de discussie in het Forum en in de raad afwachten. We hebben nog een vraag. Dat zit dicht bij een vraag die eerder is gesteld, maar hoe gaat het nu precies met een bestaand kunstwerk als het blijft staan? Er worden kosten meegemaakt. Ten laste van welk budget komen die kosten, en hoe zit het nu precies met het gereserveerde budget volgens de percentageregeling op het moment dat je kiest voor een bestaand kunstwerk? Dus graag een toelichting van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel. PvdA, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter dank. Ja, wij hebben ook met natuurlijk zeer veel interesse dit raadsvoorstel gelezen. Wat ons betreft is de discussie ook nog niet gevoerd in Forum. In die zin sluit ik me wel aan bij het CDA. Ik wil eigenlijk meer in algemene zin de vervangend wethouder vragen: waarom is eigenlijk gekozen voor scenario D? Er staat eigenlijk alleen in, en vind ik wel een vrij magere formulering, op basis van voor- en nadelen is deze afweging gemaakt en stellen wij voor om scenario D uit te voeren. Dat zegt me verder niets. Dus ik heb graag van de wethouder als hij dat in ieder geval ook in het Forum kan melden en het niet door wil laten gaan naar de raad, naar de eigenlijk verantwoordelijk wethouder voor kunst en cultuur. Ik wil graag weten waarom het college voor scenario D heeft gekozen? Daar zijn in ieder geval als Partij van de Arbeid, niet per definitie voor. Ik hoor graag een uitleg, zoals ik net zei. Ook wat betreft wat D66 zei met betrekking tot onderhoud. Daar lezen we ook te weinig over, want dat moet natuurlijk ook zeker meegenomen worden. En laat ik het zo zeggen, wat betreft scenario D zien wij ook dat innovatie te weinig ruimte krijgt. En herplaatsen van oude kunst, prima, maar waar blijft de innoverende krachten van onze kunstenaars in deze gemeente? Voorzitter, hier laat ik het even bij.

De voorzitter: Dank u wel. VVD, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Er is in zo'n korte tijd, voorzitter, zoveel inhoudelijke vragen gesteld dat ik even achterover ga leunen en even afwacht wat er in de discussie tot stand gaat komen. Dus dank u wel.

De voorzitter: Dat is mooi. Dat scheelt tijd. GroenLinks, mijnheer Smith. Nou, daar komt hij, hoor.

De heer Smith: Nee, dank voorzitter. GroenLinks onderkent de zeggingskracht van de kunst, en in dit geval specifiek voor de kunst in openbare ruimte en is daarom voor handhaving van de percentageregeling.

GroenLinks is ook voor het hergebruik en inzet van reeds bestaande kunstwerken, maar is ook voorstander om de verordening toe te passen op renovatie- en verbouwprojecten. Deze combinatie is in geen van de vijf scenario's opgenomen en daarom wil GroenLinks voorstellen het door de wethouder geadviseerde scenario D uit te breiden met punt 3 van scenario E: de verordening ook toe te passen bij de gemeentelijke renovatie- en verbouwprojecten, en dat zou dan een soort van scenario D plus worden. GroenLinks heeft daar nog twee vragen hierover aan de wethouder. De eerste, als voorbeeld willen we graag weten of de transformatie van wijk Te Werve, als voorbeeld, als renovatie-, verbouw- of nieuwbouwproject wordt gezien? Dit heeft te maken met de plaatsing van kunst, want de inwoners van deze wijk en andere wijken die getransformeerd worden, hebben ook recht op kunst in de ruimte. En twee, waar wordt beschreven op welke wijze de betrokken bewoners inspraak hebben in de vorm en verwezenlijking van de kunst in hun buurt, het participatievraagstuk dus eigenlijk? Dat was het tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Met veel interesse hebben we het raadsvoorstel gelezen. We zijn ook heel benieuwd naar de discussie die verder nu in het Forum gaat. We hebben nog niet een standpunt ingenomen hierover. Dank u wel.

De voorzitter: En Rijswijks Belang, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Ja, tijdens de bespreking op 10 mei terwijl 2022 is verzocht om met een gedegen alternatief te komen met het oogmerk om van deze verplichte prestatieregeling af te stappen. Dan vervalt automatisch optie C, het handhaven van de regeling, want dat is geen gedegen alternatief. En ook optie E een uitbreiding vervalt ook direct, want ook een uitbreiding is geen gedegen alternatief om het te minderen of om daarvan af te stappen. We vinden dat deze alternatieven die erbij zijn gekomen, dus C en E. Zonde van de tijd die in het voorstel is gestoken, want de wachttijd op dit voorstel heeft even lang geduurd als een volledige zwangerschap. Hiermee wil ik zeggen, of in ieder geval aanduiden, maar liefst negen maanden, en volgens mij was afgesproken binnen vier maanden met een gedegen voorstel te komen, en niet negen maanden. Dus daar zou ik wel graag antwoord op willen waarom het zolang heeft geduurd over deze vijf puntjes van een voorstel. Voorzitter, u geeft aan tijdens de bespreking dat er twee hoofdzaken naar voren zijn gekomen: de regeling zelf, en of er andere opties zijn om invulling te geven aan de financiering van de kunst bij nieuwbouw. Bij deze opties hadden wat ons betreft ook goedkopere alternatieven bij gemogen. Daar ontbreekt het aan in het voorstel, terwijl er meerdere goedkopere alternatieven zijn besproken op 10 mei en ook eerder, toen kunst in de openbare ruimte op de agenda stond. Kunstenaars zoeken al gauw de max op tussen de 55.000 en 56.000 euro voor een ontwerp. U geeft aan in uw voorstel dat het belang van kunst staat niet ter discussie. Kunt u dat voor mij onderbouwen? Hoe bent u tot deze conclusie gekomen? Is er een enquête geweest, is er een volksraadpleging geweest onder Rijswijkers? Hoe komt u daarbij? In hetzelfde voorstel spreekt u van een achterliggende gedachte. U zegt het zelf al: een gedachte is de overtuiging tot het toevoegen van kunst bijdraagt aan het kwaliteitsbeleid van het gebouw. Dus de achterliggende gedachte is dat kunst bijdraagt aan de kwaliteit en kwaliteitsbeleid van het gebouw. Moeten wij ons zorgen maken bij elk ziekenhuis, politiebureau, brandkazerne of school waar geen kunstwerk staat dat de kwaliteit niet goed is? Onze fractie vraagt zich oprecht af hoever u staat van de realiteit op dit moment? Ziet en voelt u wel op dit moment wat zich afspeelt in de samenleving? De beeldvorming die u schetst met uitgeven van tonnen aan kunst in de tijd waarin wij nu leven ... En ik ga hier wel op terugkomen in de raad, over de voedselbank, over de energiecrisis, en dergelijke, over allerlei hele nare situaties waar Rijswijkers in zitten, dus ik zeg erbij dat het

in ieder geval niet gepast ... Maar daar ga ik op terugkomen in de raad. Het prijspeil dat u hanteert is conform 2008. We zitten nu in 2023. Daar zit 15 jaar tussen. Er is een hele hoop veranderd in die tussentijd. Zoals ik aangeven heb, kom ik bij de raad op terug. Voorzitter, met de techniek en wetenschap van nu worden er zeer kunstige gebouwen al ontworpen waar kunst inzit, er zit al kunst in verwerkt. Als voorbeeld heeft bijvoorbeeld De Altis. Kunnen wij als Rijswijk ons daar niet beter op gaan richten? Dan terugkomend op uw voorstel, dus E een uitbreiding, C handhaven, vallen dus per definitie al af. Dit conform de strekking van de motie. B, het afschaffen van de percentageregeling, maar dan wel budgetteren van een vast bedrag voor nieuwe kunst. Daar ziet onze fractie geen verschil in. U gaat iets afschaffen en daarna weer budgetteren. Broekzak- vestzak? Hoe gaan we dat doen? Dan heb je nog optie D, het herplaatsen van kunst. Zou in onze ogen al altijd mogelijk moeten zijn. Dit hebben de afgelopen jaren meer partijen geopperd, de VVD, Beter voor Rijswijk, ook Rijswijks Belang. Dit staat in onze ogen los van de percentageregeling. En dit zou, zoals mijn buurman van Wij. ook al zei, via projectbudget bekostigd kunnen worden. En trouwens, nu praat je over het incidenteel verplaatsen van kunstwerk, want zoveel hebben wij niet meer staan op dit moment. En mocht het dan mogelijk zijn zou je altijd via een raadsbesluit, als de kosten meer zijn dan 100.000 euro, dat via een raadsvoorstel toch aan raad kunnen brengen. Voorzitter, dan blijft over optie A, het afschaffen van de verplichte percentage kunstregeling. En uiteraard is het college altijd vrij om met voorstellen te komen bij projecten. Dank u wel. Dat was mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan ... Nu zie ik de wethouder ook nog even schrijven en tikken. Wethouder Van Damme, voor uw eerste termijn.

De heer Van Damme: Ja voorzitter, dank u wel. Vanaf deze plaats wens ik mijn collega Wit allerbeste beterschap, en ik ben blij dat ik deze discussie mag overnemen, want ook kunst zit in mijn hart. Misschien laat ik dat niet altijd even goed blijken, maar ik vind kunst een waarde hebben, maar is mijn persoonlijke mening. En ik denk dat het ook goed is als ik zo eens kijk en dan kom ik eigenlijk al meteen op wat mevrouw Van Nunen zei: hoe komt u nu tot dit voorstel D? Ik denk dat u hier in het Forum al goed heeft gekeken waar de verschillen in zitten. GroenLinks wil eigenlijk meer uitbreiden. Rijswijks Belang ziet het anders op A. En ik denk dat wij juist een coalitie hebben gevormd waarin verschillende partijen bij elkaar zijn gekomen om ook die breedte in de samenleving, want die realiteit van de samenleving hebben we gewoon wel, te laten zien en tot uitdrukking te laten komen. Dus ik denk dat optie D, dat hebben wij in het college afgewogen, een hele mooie optie is dat de bestaande regeling wordt aangepast. Dat betekent dat we ook circulaire gaan inzetten op het hergebruik. Dat kan nu al, het hergebruiken, dat klopt, maar nu kan het ook straks bij nieuwbouwprojecten. Dus dat is de afweging die daar eigenlijk achter zit om tot optie D te komen. Ik denk een mooi gewogen gemiddelde van de afspiegeling van de Rijswijkse samenleving. Er zijn er spervuur van vragen gesteld en die ga ik toch proberen te beantwoorden. Gaat het hier nu om kunst in de openbare ruimte of openbare kunst? Nou, het gaat gewoon om kunst in de openbare ruimte. En het is goed, als het is echt verkeerd in een stuk staat, of in de regeling met name, want dát is waar we over gaan stemmen als het voorstel wordt doorgeleid naar de raad. Dan moeten we daar nog even scherp naar kijken. Ik zou zeggen het Raadsvoorstel. Nou goed, maar echt om de verordening, hè, want daar gaat het uiteindelijk om, want die gaat dan gelden. Maar we gaan daar nog even goed naar kijken. Ik heb een heel slecht handschrift ook, hoor. Dus hoe zit het met het onderhoud? Ja, dat gaat dus niet van het budget af want het zit gewoon in de reguliere onderhoudskosten bij openbare ruimte. En dan ... Ja, je had echt vijf vragen, en dan kan ik ze dus heel ... Zes inderdaad. Verdeel, opnieuw plaatsen of plaatsen kunst. Nou ja, dit kan ik ... Sorry, dit is een tweede vraag. Zou u toch nog even de tweede vraag kunnen herhalen? Dat is opgeschreven, denk ik.

Mevrouw Van der Weij: De tweede vraag over het voordeel van het opnieuw plaatsen van bestaande kunst via deze regeling omdat het sowieso al kan.

De heer Van Damme: Ja, omdat dat dus bij een nieuw gebouwen is dan in plaats, dus het kan nu al sowieso ergens anders in de openbare ruimte, het verplaatsen van die kunstwerken, dus dat klopt. Die had ik eigenlijk al beantwoord, zie ik. En dan? De Kunstcommissie toelichten, de rol daarvan. Nou ja, dat is ook wel een belangrijk punt. Andere partijen hebben ook aandacht gevraagd voor die participatie. En we kunnen wel stellen dat - dat was ook volgens mij de aanleiding van die discussie in mei waar de motie uit is voortgekomen - dat traject met de Kunstcommissie met de participatie bij De Altist. Ja, dat is gewoon niet goed gelopen. En daarom stellen we in dit voorstel ook voor om daar uitvoeringsregels op te stellen zodat die participatie ook klip en klaar is voor iedereen, de kunstenaars een goed proces kunnen verwachten, maar ook de Kunstcommissie. En bij De Altis is dat gewoon - dat moet ik maar ruiterlijk toegeven - niet goed gelopen. De ene koos A,B,C en de ene vindt dit van kunst, de ander vindt dat van kunst. Ik heb dat ook net een aantal kwalificaties van kunst gehoord. Ja, ik ga niet een discussie over kunst beginnen want dat hebben moeten we ordentelijk en gedegen uitvoeringsregels met die Kunstcommissie. Dus dat dat even ter toelichting op de Kunstcommissie. Nou, u heeft gelezen dat er iemand is uitgestapt en we zoeken natuurlijk weer nieuwe mensen, en dan kunnen we ook de kwaliteit van die kunst waarderen. Ik vind dat ook een belangrijk iets om dat te doen. Dus dat voor de participatie. Dus volgens mij heb ik alle vragen van D66 gehad, mevrouw Van der Wei. Toch niet? Eentje dan?

Mevrouw Van der Weij: U bent er nog een vergeten inderdaad. Als ik het woord mag voorzitter, sorry.

De heer Van Damme: Ja, u helpt mij eigenlijk.

Mevrouw Van der Weij: Oké, heel goed. Is er een planbeleid of voor het beter bekendmaken van de kunst door middel van bijvoorbeeld voor de audiotours of -routes of dergelijke?

De heer Van Damme: Ja voorzitter. Ja, mevrouw Van der Weij, dank voor de toelichting. Nou, daar is geen concreet plan voor, maar dat is natuurlijk wel een hele charmante suggestie die u doet, denk ik. Als er al een plan is, misschien een oud plan, om dat te revitaliseren en om dan gewoon ook met ateliers en met restaurants zo'n een beetje in overleg te gaan met het museum, met de Kracht van Rijswijk om eens te kijken of we daar iets leuks voor kunnen doen. Maar ik dacht was het niet ooit de heer Van der Veer die zich zo hard maakte voor de kunstroute. Of was dat een op een ander punt? Maar ik zal hem nog eens erover navragen hoe dat zit. Maar ik vind een hele goeie suggestie, dus die gaan we zeker wat meedoen op dat punt. Dan de heer Knigge. Oké. Ik heb ook gezien hoe de motie ... De stemming was, 15-14 destijds. U heeft als fractie de motie niet ondersteund. U ziet er dan vooralsnog geen aanleiding om optie D te steunen. Nou, misschien kunt u dat toch nog even heroverwegen want optie D is toch ook een hele charmante oplossing, zeg maar, ook om die juist die gedachte die oude kunst weer opnieuw in te zetten. En dan ging het over de kosten, van welk budget dat dan gaat. Dit is ook alleen bij nieuwbouw. Heeft ook iemand gevraagd: is het nu voor nieuwbouw, herbouw of verbouw? GroenLinks pleitte er eigenlijk voor om dat juist wel te doen. Nou ja, we hebben de discussie destijds in mei zo begrepen, en de motie ook zo letterlijk uitgevoerd dat het ging om een herziening van de percentageregeling. Dus niet zozeer om de herziening in de zin van de financiële afdracht daarvoor, en niet zozeer in de zin van je moet ook bij verbouw of herbouw of renovatie dat gaan doen. Dus dat staat als zodanig ook niet in het voorstel, want we proefden daarvoor eigenlijk de motie niet voldoende ruimte dat te doen, dus vandaar dat we dat ook niet in het voorstel hebben gezet. En dat betekent dus er komt een budget pas nádat een plan is tot stand is gekomen en die handtekening is gezet, dan pas gaat het budget ook naar die

bestemmingsreserve Kunst. Dus daar gaat het budget daarnaartoe, en dan kan er inschrijving plaatsvinden. Goed, en of de kunstenaars daar nu veel weinig voor vragen? Ik weet het niet. Het waarden van kunst, de heer Weterings, ja, dat is niet mijn stijl. Daar hebben we een kunstmarkt ook voor. Dus ja, als het binnen het beschikbare budget blijft, en kan het dan goedkoper of niet? Ja, je kan dan ook als kwaliteitstoets meenemen van is het goedkoper of niet, maar ja, dat laten we dus aan het participatieproces en de Kunstcommissie over. Dus dat is nu precies hoe we dat proces willen gaan inrichten. De max is natuurlijk dat budget wat beschikbaar is. De VVD. Ja, die had geen vragen, dus die beantwoord ik ook niet. En GroenLinks. Ja, die heb ik ook aangehaald zegt de heer Smith. Ja, u pleit echt voor uitbreiding van de regeling. Ja, ik begrijp dat vanuit uw kant, maar dat zit hier gewoon niet in het voorstel, omdat ik juist heb gezegd dat we die brede samenstelling ook willen laten terugkomen in het voorstel. Althans, zo hebben we dat ook bedoeld in het college. Dus dat zit er nu niet in.

De voorzitter: Interruptie is normaal voor de tweede termijn. Dat is voor de tweede termijn, interrupties.

De heer Smith: Pardon, dan bewaar ik hem. Oké.

De heer Van Damme: Dus verbouw en nieuwbouw heb ik gezegd. Ja, ik denk dat ik hiermee eigenlijk wel het meeste heb beantwoord. Ja. Nou goed. Ik denk dat ik wel aan het eind van mijn eerste termijn ben op deze manier. Nog even, participatieplatform, dat kan natuurlijk ook gewoon meegenomen worden, hè, dat gaan we dan ook gewoon doen in die uitvoeringsregels, ja.

De voorzitter: Ik zie een partij, Rijswijks Belang, die zegt dat niet alle vragen beantwoord zijn.

De heer Van Damme: Ja voorzitter, kijk, ik heb een hele hoop statements gehoord van u en kwalificaties, maar concrete vragen over de regeling heb ik niet gehoord. Wij zijn tot dit voorstel gekomen, dat heb ik al eerder gemeld. Maar goed.

De voorzitter: Zullen we afspreken voor de tweede termijn eindigen met een aantal duidelijke vragen? Ga ik het rijtje af waar ik mee begonnen was. D66, mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Weij: Ik wil alleen de wethouder bedanken voor het beantwoorden van alle vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wij. Rijswijk, mijnheer Hageman.

De heer Hageman: Bedankt voor het beantwoorden van de vragen inderdaad. Ik heb nog één vraag openstaan. Misschien dat het wel beantwoord is, maar dat ik het dan niet heb meegekregen.

De voorzitter: Ik denk dat u beter even kunt wachten.

De heer Hageman: Ja, ik dacht ik wacht to de brandweer voorbij is inderdaad.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Hageman: Hopelijk niks ernstig. Dat ging erom of indien de herplaatsingskosten van het gewaardeerde bedrag van een kunstwerk en de herplaatsingskosten lager uitkomen dan volgens de regeling

begrote kosten, moet dit bedrag dan worden aangevuld door extra kunst of vervalt dit bedrag? Misschien dat hij wel beantwoord is, maar dan heb ik het niet meegekregen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. CDA, mijnheer Knigge.

De heer Knigge: Ja voorzitter, dank u wel. Wethouder dank voor alle antwoorden die hij gegeven heeft. Nou, zoals we zeiden wij nemen de antwoorden van de wethouder mee en alles wat hier gezegd is, en dat nemen we mee om daar ons standpunt te bepalen. Dus dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. PvdA, mevrouw Van Nunen, nog een tweede termijn?

Mevrouw Van Nunen: Ja voorzitter, we bewaren onze politieke inbreng voor in de raad, dus dank.

De voorzitter: Dank u wel. VVD, mijnheer Ezinga een tweede termijn?

De heer Ezinga: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat de PvdA de politieke boodschap inderdaad voor de raad bewaart. Dat is inderdaad precies waar het behoort. Dat gaan wij dan ook doen, en ik wacht het dan ook verder af. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. GroenLinks, mijnheer Smith?

De heer Smith: Toch nog één verhelderingsvraag voor de wethouder. Het betreft de wijk Te Werve als voorbeeld. Is dat nu een renovatieverbouw of een nieuwbouwproject?

De voorzitter: Dank u wel. Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger, nog een tweede termijn?

Mevrouw Prenger: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik bedank de wethouder voor zijn beantwoording en vurige pleidooi voor D. Dus we zullen het in overweging nemen en meenemen naar de raad.

De voorzitter: Dank u wel. Dan Rijswijks Belang, mijnheer Weterings, voor uw tweede termijn.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Ja, toch helaas niet veel vragen beantwoord, maar ik ga zo op mijn gemakje ze opnieuw stellen. Ik begon het betoog met dat er op 10 mei 2022 was er verzocht om met een gedegen alternatief te komen met oogmerk om van deze verplichte percentageregeling af te stappen. In de voorstellen die u zelf aangeeft blijven wij verplicht aan die percentageregeling. Dus u heeft niet conform de motie gehandeld. Dat was vraag één. En ja, welke aanleiding ziet u dat u van mening bent dat u wel naar deze motie of in ieder geval heeft uitgewerkt? Ik heb aangegeven dat een gedegen alternatief is geen handhaven van de regeling, en ook geen uitbreiding. Heb ik ook geen antwoord op gekregen. En ik heb nu gevraagd waarom het negen maanden heeft geduurd terwijl de motie duidelijk opriep vier maanden? Die is ook aangenomen, ook geen reactie op gekregen. We hebben u aangegeven dat wij het jammer vinden dat er geen goedkopere alternatieven zijn benoemd. U geeft aan: ja, goed, die worden getoetst door een commissie. Ja, wij zouden toch daar wat dieper op in willen gaan, want ja op wat wordt er dan getoetst? Is ook gewoon een vraag, want er zijn al goedkoper alternatieven besproken op 10 mei, en ook eerder toen kunst van de openbare ruimte op de agenda stond. U geeft aan, is ook een vraag, dat het belang van kunst staat niet ter discussie. Ik vroeg daarop: hoe kunt u dat onderbouwen, hoe bent u tot deze conclusie gekomen, is er een enquête geweest of een volksraadpleging? Hoe bent u tot de conclusie gekomen dat het belang van kunst die ter discussie staat in de samenleving? Is ook een vraag. Niet beantwoord. U geeft zelf aan dat het een

achterliggende gedachte is dat de overtuiging van het toevoegen van kunst een bijdrage aan de kwaliteit van gebouwen. En dan komt nu de vraag: moeten wij ons zorgen maken dat wij elk ziekenhuis, politiebureau, brandweerkazerne of school waar geen kunst staat dat de kwaliteit niet goed is? Het zijn uw eigen woorden dat u aangeeft dat dat de gedachte is. Dus dat is een gedachte als het er niet staat. Is ook een vraag. Geen antwoord op gekregen. Nou, over de afstand van realiteit, daar kom ik in het Forum op terug. Even kijken. We hebben ook een vraag gesteld. Met de techniek en wetenschap van nu worden er al zeer kunstige gebouwen ontworpen waar de kunst al in is verwerkt. Kunnen wij als Rijswijk ons daar niet beter op gaan richten, vraagteken? Ook een vraag. Niet beantwoord. Nou, aangeven al dat E en C, conform de motie, al zouden vervallen. Ook een vraag. Niet beantwoord. Bij het afschaffen van de percentageregeling, maar dan wel het budgetteren van een vast bedrag voor nieuwe kunst, daar zag onze fractie geen verschil in. Wat is het verschil tussen iets afschaffen en dan weer budgetteren? Was een vraag. Geen antwoord. We hebben gevraagd ... Of in ieder geval, dat is misschien nog geen vraag, het herplaatsen van de kunst zou in onze ogen altijd mogelijk moeten zijn. De afgelopen jaren hebben de partijen dat ook geopperd, en staat het los van de percentageregeling. Dan heeft u het ook gehad over in onze optie D kunnen wij oude kunst gaan inzetten. Hoeveel kunstobjecten zijn er oud volgens u? Hoeveel kunstobjecten hebben wij nu nog om te kunnen herplaatsen? Ik denk dat die op één hand te tellen zijn, dus is er niet echt relevant. En uw optie D het aanpassen van de percentageregeling, wat wordt er dan aangepast? Is ook een vraag. Dit was maar even voor de tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Damme. Als u klaar bent, heeft u het woord en anders wachten we wel even. Mijn voorstel was ook na deze om eventueel eventjes te schorsen. Dat kan ook nu eventjes. Dan kijk ik het Forum even aan. Sorry. Vijf minuutjes?

De heer Weterings: Mijnheer Van Damme wil wat tijd hebben, neem ik aan? U mag ook gewoon eerlijk zijn, hoor.

De voorzitter: Ja, het is zijn portefeuille niet, dus geef ik ...

Mevrouw Bentvelzen: Het is ook niet zijn portefeuille, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Prima. Geen probleem. Dat kunnen we mekaar ook eerlijk zeggen.

De voorzitter: Vijf minuutjes schorsen? Had ik een akkoord van het Forum? Ja, dan schors ik voor vijf minuutjes.

Schorsing

Einde schorsing

De voorzitter: Als iedereen weer klaar is dan gaan we beginnen. Dan open ik de vergadering weer, en dan geef ik de wethouder Van Damme het woord over de technische vraag van Rijswijks Belang en andere technische vragen van andere fracties. Mijnheer Van Damme.

De heer Van Damme: Ja dank, voorzitter, voor beantwoording tweede termijn. Nog even, de heer Hageman had het over die herplaatsingskosten en waar gaat dat dan uit bekostigd worden? Ja, dat zit er dus ook

gewoon in, in die regelingen, dat gaat dus vanuit diezelfde bestemmingsreserve wordt dat dan betaald. Te Werve, de heer Smith, is dus een...

De heer Hageman: Ik wil toch interrumpen, want dat is niet helemaal de vraag. Het gaat erom als wij een waarde hebben voor dat kunstwerk, om het simpel te zeggen, 50.000 euro kost dat werk met herplaatsing en er is 60.000 daarvoor uitgeroepen door die procentregeling, vervalt die laatste 10.000 dan, of wat gebeurt daarmee? Dat is ...

De voorzitter: Wethouder?

De heer Van Damme: Ja, u doelt dan op dat dat kunstwerk al is aangeschaft of voor de herplaatsing? Ja, dan is die toch al aangeschaft, dus dan zijn de herplaatsingskosten dan 10.000 euro.

De heer Hageman: Laten we maar zeggen, het kunstwerk moet dan toch naar waarde geschat worden, of begrijp ik dat verkeerd? Het kunstwerk wordt dan naar waarde geschat, want het maakt dan alsnog gebruik van die procentregeling indien we herplaatsen? Nee, eigenlijk heb ik genoteerd waar het mij om gaat is er moet natuurlijk een bedrag gereserveerd worden uit die procentregeling, dan wordt dat kunstwerk teruggeplaatst. Dat kunstwerk heeft een bepaalde waarde en er komt nog een bedrag bij voor het terugplaatsen van dat bedrag. Dan blijft er nog een X bedrag eventueel over. Moet dat dan in nieuwe kunst worden gestoken, vervalt dat?

De heer Van Damme: Ja, nu snap ik hem ook. Dan kom ik bij u apart op terug dan. Dat moet ik even uitzoeken. Is te technische op dit punt voor mij. Ja, en dan de vragen van Rijswijks Belang, hè, waarom heeft het negen maanden geduurd? Ik denk juist dat ook, want er was gezegd vier maanden - dat stond ook duidelijk in de motie - alle alternatieven in beeld zijn gebracht, die vijf opties zijn geschetst, waaronder dus ook gewoon het afschaffen van die regelingen, A en B zijn die opties in principe, dus zo zien wij dat dan, dat dat dan wel voldoet aan die uitvoering van de motie. Dus er liggen gedegen alternatieven, er liggen ook nog andere alternatieven, en de voorkeur van het college gaat dus uit naar D. En het is natuurlijk verder aan uw raad wat u met dit voorstel doet. Dan waar wordt erop getoetst? Dat is natuurlijk wel wat we met die uitvoeringsregels, waar uw raad dus ook over gaat besluiten in de komende raadsvergadering, want dat wordt nader uitgewerkt. Dus in samenwerking met die participatie en met die Kunstcommissie, en dan wordt het ook duidelijk voor iedereen zodat je dat, niet denkt aan het proces zoals we dat hebben gehad met onze sporthal, voorkomt, zodat het ook voor iedereen duidelijk is wat dan die criteria zijn. En daar laten we dus de participatie en de Kunstcommissie hun werk doen. Ja, en dat Kunstregeling niet ter discussie staat, die conclusie, waar is dat op gebaseerd, vraagt u dan ook. Ja, dat is toch een beetje het gevoel wat wij uit die raadsvergadering in mei hebben overgehouden. Ja, iedereen vindt iets van kunst, ik ook. De ene vindt het niet leuk, niet mooi. Maar ja of we een enquête moeten gaan doen? Ja, dan gaan we toch al te ver. Ik bedoel, er is ook bij de rijksoverheid gewoon een cultuur ministerie en een kunst wordt daar vaak ook aangekocht, voor miljoenen overigens hè. Dat gaan we hier in Rijswijk niet doen. Het voorstel is dat we die regeling houden. We hebben dus ongeveer nog drie van die kunstwerken hier op de Werf staan, denk ik, op de Werf is dat. En wat is verschil is tussen afschaffen en budgetteren? Ja afschaffen, is dan schaf je de regeling af, hè, dus A en B, en dan kom je dus continu met als er een nieuwbouwproject is of een verbouwproject met een voorstel, dat kan natuurlijk altijd, en dan beslissen je als raad over dat bepaalde kunstobject. Dus dat in antwoord op uw vragen, de heer Weterings.

De voorzitter: Ik zag een kleine interruptie, maar die hand ging weer weg. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ja, ik heb de wethouder niet goed verstaan over wat op de Werf, maar hoeveel kunstwerken staan er nu op de Werf dan?

De heer Van Damme: Drie. Ongeveer drie.

De voorzitter: Dan denk ik dat dit als een bespreekstuk naar de raad toegaat. Ik zie nog een ... Is het een derde termijn of een niet beantwoorde vraag? GroenLinks, mijnheer Smith.

De heer Smith: De wethouder was begonnen door GroenLinks te noemen, maar toen schakelde hij snel over naar iets veel belangrijkers. Te Werve, ging het nog even over. Hoe wordt het gezien in de definitie?

De heer Van Damme: Verbouw.

De voorzitter: En nog twee vragen zie ik van Rijswijks Belang, mijnheer Weterings. Als u nog een korte aanvulling met vraag heeft.

De heer Weterings: Ja, laat ik het zo zeggen, ik vind het jammer, want ik heb heel veel vragen gesteld en heel weinig antwoorden gekregen. Zoals ik heb aangeven ik ga het wel meenemen naar de raad, maar laat ik dan misschien nog één korte vraag stellen, want we praten over participatie en over mensen erbij betrekken. Hoe kan u dan verklaren dat er voor heel RijswijkBuiten maar een opkomst was van vijftien procent en eigenlijk voor heel Rijswijk voor iets in het Rembrandtkwartier, de Altis maar 27 mensen hebben gereageerd? Hoe kan dat?

De heer Van Damme: Ja, hoe dat kan, kan ik een verklaring voor zoeken, voorzitter, maar wat ik al heb gezegd bij die sporthal, en dat heb ik al meerdere keren gezegd, daar is het niet goed gegaan. Niet qua participatie, niet qua betrekken van die uitvoeringscommissie of de Kunstcommissie, dus komen de uitvoeringsregels, dus gaan we dat proces beter faciliteren. Ja, ik laat het aan uw rekening of u dan het aantal mensen dat reageert veel of weinig vindt.

De voorzitter: Dan doe ik dit stuk als een bespreekstuk naar de raad, en dan sluit ik hierbij dit agendapunt.

11. Raadsvoorstel 2^e wijziging legesverordening (RV 23-003)

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 11, raadsvoorstel tweede wijziging legesverordening RV 23-003. Zijn er fracties die daar het woord in willen nemen? Ik zie GroenLinks, alleen GroenLinks. Mijnheer Smith.

De heer Smith: Anderhalve vraag. Dank u wel, voorzitter. Als gevolg van het uitstel heeft het team vergunningen extra personele lasten, schatting is voor 64.000. Uitstel is een half jaar geschat, nu. Je weet niet wat het gaat worden, maar in juli moet het voorstel toch wel doorkomen. Stel dat het weer verlengd wordt - zou kunnen - blijf je dan gewoon de rekensom houden weer een half jaar, weer een 64.000 euro? Dat is de eerste vraag, en de tweede vraag. Die 64.000 euro personeelskosten, worden die gedekt door die 200.000 extra inkomsten die je dan hebt of komen die uit een andere pot? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Voorzitter, ja, dank GroenLinks aan de vragen over het voorstel, over de legesverordening, de wijzigingen daarvan. Ik heb er in de Begrotingsraad ook aandacht voor gevraagd mocht

die Omgevingswet dus niet per 1 januari 2023 in werking treden dan is er dus overgangsgeld geregeld zodat de oude legesverordening weer gaat gelden, want dat is dan het probleem. Dan betekent het dus dat de kostendekkendheid, daar was dan een probleem mee, dat hebben we dus opnieuw berekend, vandaar dat het voorstel nu hier voorligt, een technische wijziging wat dat betreft. In juli, dat was wel het streven van de minister van bouwen en wonen. Maar die heeft inmiddels al tussen neus en lippen eigenlijk openlijk ook al aangegeven dat 1 januari 2024 de gewenste ingangsdatum is, dus dat betekent eigenlijk dat we nu gewoon deze voor een heel jaar kunnen houden, en dan volgend jaar zullen we weer opnieuw de leges moeten gaan berekenen, omdat het aantal ... Dat is ook altijd afhankelijk van het aantal verwachte bouwprojecten, dus dan moet je heel erg onderbouwd doen. Het is de bouwvergunningen, et cetera, dus dat daar zit een hele complexe berekening aan ten grondslag. Dus daar zijn sowieso altijd personeelslasten mee gemoeid.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Mijnheer Smith voldoende? Dan denk ik dat, zonder vragen, dat dit als al akkoordstuk naar de raad kan? Ja. Dan sluit ik hierbij agendapunt 11.

12. RIB 22-090 Raadsrapportage Sociaal Domein en RIB 22 092 Prognose BUIG resultaat 2022

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 12, twee RIB-brieven, RIB 22-090, Raadsrapportage Sociaal Domein, en RIB 22-092 prognose BUIG-resultaten 2022. Zag ik D66 mijnheer Veerman, en even spieken, PvdA mevrouw Van Nunen. VVD, Wij., Rijswijks Belang, CDA. We gaan het rijtje weer af. Dan geef ik eerst het woord aan D66, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: We doen ze achter elkaar geloof ik, dus nou dat doe ik ook. Begin over sociaal de mijn over de raadsrapportage. Bedankt voor de uitgebreide rapportage over 2021. Het is een beetje laat, zeg ik wel, want we zitten in '23, maar ik ga wel mijn vragen stellen. Ik ben wel geïnteresseerd in een aantal zaken die ik toch mis in deze rapportage. Ik mis onder andere de splitsing tussen de zorg in natura en pgb. En waarom deze laatste eigenlijk helemaal niet meegenomen is en buiten deze reportage is gehouden. Of misschien ziet het in één van de andere deelgebieden, in maatwerkvoorziening bijvoorbeeld? Dat zou kunnen, maar ik kan het niet onderscheiden. Dat vind ik eigenlijk wel een beetje jammer. Zo kan je eigenlijk niet zien wat de onderverdeling is tussen de twee deelgebieden, zeker voor Jeugd Wmo, ben ik daar wel in geïnteresseerd. Wat we ook zien is dat wat er uitgegeven in de voorliggende voorzieningen. Dat is op zich best interessant, maar hoe gaan we om met de gegevens? Zeker als we zien dat de toestromen van mensen die in de toekomst gebruik moeten maken van een Wlz-indicatie in Rijswijk gaat toenemen als we de minister moeten geloven. Dus ik ben heel geïnteresseerd in hoe we die cijfers dan ook gaan oppakken in het kader van de plannen van de minister om iedereen langer thuis te laten wonen, waardoor we ook misschien wel een verhoging krijgen van de Wmo. Ik mis ook de cijfers op het onderdeel beschermd wonen in deze getallen. Ook daar zit het misschien in de maatwerkvoorziening. Ik zou het graag gesplitst zien, mede ook omdat er vanaf 1-1-2024 een woonplaatsbeginsel ook voor Rijswijk gaat gelden. En dan moeten we een aantal voorzieningen die nog bij de centrumgemeente zijn ondergebracht waaronder, beschermd wonen, dan zou het mooi zijn om daar iets mee te gaan doen. En ik heb ook een vraag aan de wethouder: in welke termijn wij voor deze invullingen ook vanuit deze kwetsbare groep een advies mogen ontvangen? Ee zijn mooie resultaten geboekt op de diverse gebieden. Dat is natuurlijk hartstikke mooi. En als ik het mooiste resultaat echt noem is het een aantal mantelzorgers wat omhooggegaan is, en die ook niet uit te drukken is in geldelijke waarde, maar onmisbaar zijn voor onze samenleving eigenlijk. Want deze mensen doen eigenlijk heel veel goed werk wat we anders niet zouden kunnen doen, en ook niet in kosten is om te rekenen. En als we het dan over die kosten hebben dan vind ik het heel interessant dat we deze meetgegevens allemaal krijgen, maar we kunnen er eigenlijk heel

weinig mee. Het zijn leuke kerngetallen maar daar staan eigenlijk helemaal geen financiële gegevens tegenover. Waarom worden die niet tegenover elkaar afgezet, want dan kun je gewoon veel beter ook kijken van wat het betekent voor de diverse deelgebieden, en dan kunnen wij ook ons toekomstig beleid daarop focussen. Nou, ik zie dat nu niet terug. Ik denk dat u dat heeft meegenomen, want we zitten al in '23, dus dat is eigenlijk een beetje jammer dat dat als mosterd na de maaltijd nu nog komt, want we weten eigenlijk niet wat die cijfers nu betekent voor ons nieuwe beleid. We hebben er eigenlijk heel weinig over gehoord, ieder geval over die uitgaven, wat dat betekent als je ze niet tegen elkaar kan afzetten, of ons beleid van de afgelopen 2021, maar ook daarvoor, wat dat heeft bewerkstelligd. Ik vroeg me af of dat ook zou kunnen dat tegen elkaar afzetten want dan kun je beter gegevens beoordelen. BUIG-gelden, dat is de 22-092. De uitstroom is eigenlijk minder groot dan je zou mogen verwachten bij de uitkeringsgerechtigden. We zagen eerst een daling daarvan, en nu zie je toch dat die daling eigenlijk weer terugkomt op het oude niveau. Hier ontstaat eigenlijk de komende jaren, maar in ieder geval een jaar misschien een extra tekort op de BUIG-gelden. Vraag is zijn er in de komende periode nog mogelijkheden om dit tekort verder om te buigen zodat het tekort wat nu op een half miljoen wordt geschat kleiner wordt gemaakt? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de PvdA. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter. Ik wil me vooral richten op die relatie BUIG-tekort en de rapportage. Ik sluit me overigens wel aan bij D66 die zegt die rapportage sociaal domein hoe mooi de cijfers ook inzichtelijk gemaakt worden, maar zeggen niet alles ook over de financiële lasten die daartegenover staan. Maar ik wil, zoals net gezegd, me vooral richten op die relatie met BUIG, want daarin vielen me natuurlijk een aantal dingen op die we ook al eerder met elkaar geconstateerd hebben, dat relatief veel mensen bij ons in het uitkeringsbestand zitten tussen 35 en 55 jaar. En een hoog percentage langdurig werkzoekenden, dat weten we ook, en ik weet ook hoe moeilijk - want daar hebben we het al vaker in de raad ook over gehad - dat is om te buigen. Langdurig werklozen 41 procent, en dan hebben we het over meer dan vijf jaar. Maar ook die nogmaals net genoemde leeftijdsgroep, daar wil ik toch nog wel aandacht voor vragen, want dat blijft wat ons betreft, wat PvdA betreft, zorgelijk. Er moeten als het kan meer maatregelen bij. Ook gezien het tekort op BUIG, maar ook gezien de prognose die we voor 2023, zoals u zelf in uw RIB schrijft, ook te verwachten is. Dan stel ik toch een paar vragen. Wat levert op dit moment het Lokaal Sociaal Akkoord dan op en de banenmarkten? Dus in welke trend zitten we nu, want u kunt inderdaad in uw BUIG- brief wel zeggen we hebben vorig jaar - en dat was dan 2021 - meer mensen aan het werk geholpen uit de bijstand, maar daarvoor waren de cijfers, zoals D66 net aangaf, veel positiever. Dus één jaar is die daling ingezet maar daarvoor waren er veel meer en veel minder mensen met een bijstandsuitkering in Rijswijk. Hoe komt het dat we maar één jaar dat cijfer hebben kunnen ombuigen in positieve zin? Ik begrijp één zin ook uit die RIB niet. Dat onder andere door indexering de lasten verhoogd zijn, uitkeringslasten. Waar nog meer dan door? Indexering begrijp ik, maar waar nog meer? Wat speelt nog meer een rol? Over die dubieuze debiteuren wil ik graag weten of verruiming, giften in de bijstand een positieve uitwerking gehad heeft. Kunt u daar iets over zeggen of anders schriftelijk? Dus kortom, we zijn op de goede weg, maar er wacht ons eigenlijk een zorgelijk jaar in 2023. Alle hensen aan dek om meer maatregelen in te zetten om dat BUIG-tekort toch te verkleinen. Ik hoor graag de reactie van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel. VVD, mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk twee vragen met betrekking tot de raadsrapportage, en één vraag met betrekking tot BUIG. En in tegenstelling tot wat de heer Veerman net zei begreep ik uit

rapportage dat het aantal mantelzorgers daalt in tegenstelling tot stijgt. Dus dat is eigenlijk een minnetje in plaats van een plusje. Daar gaat mijn vraag ook over, we zien dus vanaf 2018 een continuerend dalende trend van het aantal mantelzorgers. En we hebben ook net eigenlijk geconstateerd in de welzijnsagenda dat die noodzaak zo hoog is, en ook met de toekomst voorzien met de hulpbehoevenden, de zelfredzaamheid die noodzakelijk is om thuis een quality of life te genereren, is het juist van belang om deze mantelzorgers van een goede service te voorzien. Dus mijn vraag aan de wethouder, als zodanig met de raadsrapportage 2021 in het achterhoofd 2022 nu voorbij, wat gaan wij vanuit de gemeente extra doen om dit thema van mantelzorg verder te ondersteunen? En misschien kan ze kort nog toelichten hoe ze er nu tegenaan kijkt met de huidige acties? Twee, wanneer het gaat om de jeugdhulp, ook altijd een het thema als het gaat om dit soort raadsrapportages, blijkt dat ondanks de wisselende positieve en negatieve trends nog steeds wel werk aan de winkel, en dat constateren we elke vergadering weer. Ook hier is de vraag van een soortgelijke trend: welke opgave ziet zij, mede naar aanleiding van deze raadsrapportage, nu als het meest urgent voor het komende kalenderjaar met de kennis van nu en 2022, zeker als het gaat om het terugdringen van het aantal jeugdhulpaanvragen? Ik heb dan in een ander documentje over de BUIG. Excuses. Uit deze brief, waarvoor dank, blijkt dat de uitkeringslasten mogelijk zullen gaan stijgen voor 2023. Mede omdat wij in onze gemeente statushouders op gaan nemen. En mijn vraag aan u is dan: in verre is er nog een aanspraak mogelijk op een aanvullende financiering of ondersteuning voor de gemeente om in deze groep inwoners te voorzien, naast de reguliere inwoners die aanspraak maken op deze BUIG-regeling, wetende dat de BUIG een risico is als een financieel lekkend vat, zoals wij ook wel regelmatig hebben geconstateerd? Dus graag hoor ik uw reactie hierop. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar WIJ. Rijswijk, mevrouw Jansen?

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, dank u wel. Ik hoor een hele hoop vragen die al gesteld zijn, en ik wil me enigszins ook aansluiten bij de vraagstelling van mevrouw Van Nunen, die had het over de doelgroep volgens mij 40 plus tot 55 plus. Nou, dat is een groep inderdaad waar het erg slecht meegeteld is dat ze niet aan het werken toekomen. Maar ik zie ook dat het aantal werkloze jongeren niet echt afneemt. En het bijzondere is wel dat we werkgevers hebben die te staan te springen om personeel, dus mijn vraag is dan: is er misschien sprake van een mismatch, weten de werkgevers onze werknemers niet te vinden? Dus zitten ze in de kaartenbak maar worden ze niet gevonden? Misschien kan de wethouder daar enig licht op schijnen om daar wat duidelijkheid in te verschaffen, want het lijkt me toch raar dat we een hele grote groep hebben die niet aan het werk komt, maar dat er ook een hele grote groep mensen is die graag personeel wil. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar Rijswijks Belang, mevrouw Koegler.

Mevrouw Koegler-Böhm: Ja dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb de raadsrapportage met interesse gelezen. Er is hard gewerkt door de ambtenaren. Het is een uitgebreid stuk geworden. Wat ik wel jammer vind, is dat ik me afvraag hoe relevant het stuk is. Mijnheer Veerman gaf het ook wel even aan. We praten dan over cijfers van 2020 of 2021. We hebben sindsdien als raad kadernota's en strategische visiestukken aangenomen, en eigenlijk kunnen we uit dit stuk niet goed halen wat het effect geweest is van die stukken. Ja, en als ik er dan zo naar kijk kan ik allerlei vragen stellen maar ik zou gewoon graag met de raad eens in gesprek gaan hoe we wat meer data gedreven in de actualiteit kunnen gaan sturen. We hebben anderhalf jaar geleden met raad en de Werkgroep Social Domein gesproken over wat we dan in die rapportage willen zien. Maar misschien moeten we eerst eens gaan kijken wat is in de actualiteit beschikbaar en wat kunnen we daarmee? Ja, dat zou Rijswijks Belang in ieder geval heel prettig vinden, zodat we wat meer in de actualiteit zitten. Ja, over BUIG.

Het is natuurlijk spijtig dat de rijksbijdrage en de trends die daarbij in afweging genomen zijn dat we die niet één op één kunnen vertalen naar Rijswijk. We hebben nu eenmaal gewoon te maken met het granieten bestand, daar hebben we inderdaad ook al vaker over gesproken. En ik vroeg me af in hoeverre het granieten bestand we dat nu echt inzichtelijk hebben? Er zouden ook gesprekken gevoerd worden door een participatieconsulent, en hoe verloopt dat momenteel? En verder vroeg ik me af, er staat in het stuk dat er veel mensen uit de bijstand weg zijn gestroomd en vanuit de WW direct naar een baan. Nou, dat klinkt natuurlijk heel goed, veel mensen. Maar ik was benieuwd of de raad geïnformeerd kan worden over welke aantallen dat dan zijn, dus de resultaten die geboekt zijn? En tenslotte lees ik dat tekort op BUIG, naar verwachting kunnen we dat compenseren binnen het budget van het sociaal domein. En ik vroeg me dan af waar halen we die overschotten dan binnen het sociaal domein?

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA, mijnheer Knigge.

De heer Knigge: Ja. Dank aan de wethouder voor het toesturen van de totaalrapportage. Veel informatie en veel cijfers, en uiteraard goed om daarvan kennis te nemen. We hebben er twee informatieve vragen over. Wat wij gezien hebben uit de grafieken en tabellen daar halen we toch een zorgelijk beeld uit voor de ontwikkeling in de regio Haaglanden. Dat heeft u ook in het begin al even kort geconstateerd, het mist in het stuk. Het betreft een aantal personen met een bijstandsuitkering in de regio Haaglanden die dus in 2021 met 38 procent stijgt, de tabel op bladzijde 16, en veel sterkere stijgingen elders. Ook is het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering stijgt heel fors. Daarnaast zien we ook dat het aantal kinderen dat leeft in gezinnen met een uitkering in deze regio ook fors gestegen is. Een stijging van in totaliteit zes procent van de kinderen naar negen procent van de kinderen in 2020, dus dat is grofweg een stijging met vijftig procent. Dat zijn dingen die ons zo opvielen in de cijfers van de regio Haaglanden. Nou ja, Haaglanden is natuurlijk gewoon dichtbij, en door allerlei verhuizingen, die komen natuurlijk deze kant – of naar Rijswijk komen, zou ik zeggen - grotere financiële en sociale problematiek. Nou, mijn vraag is: heeft de wethouder deze trends ook gezien? Hoe kijkt ze hiernaar en hoe reëel acht zij het dat deze grotere sociale problematiek, de opvang van mensen, de financiële problematiek, ook Rijswijk gaat treffen? Dat is dan de eerste vraag, en de tweede vraag is, er zijn een aantal fracties die daar ook op in zijn gegaan, dat wij het ook opvallend vonden dat het aantal mantelzorgers die geregistreerd staan bij Welzijn Rijswijk die zo enorm gedaald zijn met 420 procent. En ja, aanvullend op de eerdere vragen die gesteld zijn, kan de wethouder deze ontwikkeling nog verder duiden, en misschien aangeven of acties gewend zijn? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u we. Dan geef ik het woord aan Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Ik wil de wethouder en de ambtenaren bedanken voor de uitgebreide raadsreportage, en het spreekwoord is: beter laat dan nooit. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. GroenLinks, mijnheer Smith.

De heer Smith: Dank voorzitter. GroenLinks deelt d zorgen van de PvdA, en de uitsproken zorg van Wij. over de doorstroom van werkloze jongeren, en het aantal van werkloze jongeren. En wat betreft het traject naar de arbeidsmarkt zou het wellicht ook goed zijn om statushouders expliciet hierbij te benoemen. Ze lopen tegen extra blokkades aan omdat zij vaak de weg binnen de procedures niet kennen, omdat ze minder Nederlands taalvaardig zijn, omdat ze helaas een grotere kans op het krijgen van een afwijzing hebben. Maar ja, statushouders willen hier aan de slag, vaak omdat zij niet van uitkeringen en de daarbij behorende beperkingen afhankelijk willen zijn. En aan de wethouder de vraag of het mogelijk is om de gegevens van de

doorstroom van statushouders naar de arbeidsmarkt in kaart te brengen om zodoende een gerichter begeleidingstraject met hen in te gaan. En over de BUIG. Dit was trouwens ook over de Buig. Nog een andere opmerking, geen vraag meer, echter wel een aanmerking over de samenvattende tabel. Volgens ons staan hier twee rekenfoutjes in, en omdat hier een cijfer achter de komma al een ton is, lijkt me toch even verstandig om hier even nog precies naar te kijken. En in mijn schermplje kan ik u aangeven waar het foutje zit. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik voor het eerst termijn wethouder Bentvelzen het woord als zij zover is. Veel vragen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, ja veel vragen, maar dat is ook goed. En dit onderwerp is altijd belangrijk. Ik wil graag starten met hetgeen aan te geven dat we voorheen hadden we een Sociaal Domein werkgroep, en die werkgroep die werkte in mijn ogen fijn omdat we daarin dus dit soort vragen konden tackelen met desbetreffende ambtenaren die daar ook bij hoorden, en we dan deze discussie in de raad voor ieder wat beperkter wisten te houden. Dus mijn oproep is bijna: zorg dat die Sociaal Domein werkgroep weer gaat werken, want daarmee ondervangen we in ieder geval met elkaar een hoop. Veel vragen. En ja, de raadsrapportage is laat. Het is wel in december naar u toegestuurd. Dat neemt niet weg dat het tamelijk laat is, en dat vloeit ook wel een beetje voort uit het feit dat we met de raad ooit een keer een afspraak hebben gemaakt: elk half jaar wordt er een rapportage aan u opgeleverd. En mijn verzoek is dan ook aan de raad of dat niet gewoon jaarlijks kan? En dat zit hem in het feit dat wij onze data ophalen vanuit waarstaatjegemeente.nl. [Waarstaatjegemeente.nl](http://waarstaatjegemeente.nl) wordt gevoed door het Centraal Bureau voor de Statistiek, door het CBS, en die zetten al hun gegevens rond de maand van juni in het systeem. Maar je begrijpt dat dat dan hier verwerkt moet worden door gewoon mensen die dat per onderwerp doen, dus mijn voorstel is om dat voor in het vervolg na het zomerreces u te doen toekomen, zodat u ook actuele cijfers heeft, waar ook mevrouw Koegler naar refereerde: ik heb liever actuele cijfers dan cijfers waar ik eigenlijk niks meer mee kan. Voorzitter, dat gezegd hebbende waren er ook een hoop inhoudelijke vragen die ik ga proberen na te lopen, maar ik zal er vast één missen. D66 heeft gevraagd waarom de financiële gegevens ontbreken? Nou, volgens mij doen we dat altijd bij de begroting, en zetten we daar de financiële gegevens tegen dit soort dingen ook volledig transparant in kaart. Dus ik begrijp dat dat een opgave is, maar dat moet u echt naast elkaar neerleggen tegen die tijd. U heeft gevraagd die pgb en waarom dat niet gesplitst staat, zodat je wat meer zicht hebt op wat is nu zorg, wat is nu pgb, en hoe zit dat dan in de verhouding? Maar het pgb gaat via de Sociale Verzekeringsbank. Die gegevens hebben wij niet van wat voor zorg daar dan uit voortvloeit, dus die die kan ik u ook niet toezeggen, want ik heb alleen de kosten en ik heb niet daar in samenhang wat voor zorgt er dan wordt verstrekt voor die kosten. Dat doet het SVB, het informele pgb, maar niet het formele pgb. De toestroom in de samenleving, an sich, u verwijst naar de Wet langdurige zorg in de Wmo, in samenhang met het langer thuis wonen concept die het rijk ons heeft opgelegd met z'n allen door de bejaardentehuizen en dergelijke te sluiten. Zonder mijn persoonlijke mening daarin over te weergeven hier vanavond is dat zeker een ding, en daar hebben we met elkaar mee van doen, en tegelijkertijd zijn we daar wel mee hard aan de slag samen met de woningbouwcorporaties. Ook in onze Woonzorgvisie hebben ouderen een prominente plek gekregen en dat betekent dat we met elkaar levensloopbestendig willen bouwen. Levensloopbestendig bouwen, dat betekent als het goed is minder individuele aanvragen Wmo, in ieder geval op huisaanpassingen, woningaanpassingen moet ik zeggen. Dus we hopen daarmee in ieder geval een deel te kunnen doen, en dan uiteraard in samenhang met mijn collega Van Malsen en zijn Welzijn portefeuille waarin we dingen doen als ontmoetingsruimtes, flatcoaches en dergelijk om daarin ook een stukje te ondervangen voor de mensen die, helaas zeg ik erbij, langer thuis moeten wonen in sommige gevallen. Dus we doen daarin heel erg ons best. U heeft aangegeven beschermd wonen en het woonplaatsbeginsel en alles wat daarmee gemoeid gaat. Nou, dat is

natuurlijk ook weer zo'n gedrocht van iets wat van het rijk door gedecentraliseerd wordt naar de gemeente, samen met maatschappelijke opvang. Die heb ik niet gehoord vanavond, maar die hoort er toch bij. Het is een jaar uitgesteld wederom. Het zou per 2024, meen ik uit mijn hoofd gezegd, naar de gemeente gaan, maar dat wordt 2025 vooralsnog. Voor zover ik weet, maar ik weet wel dat we een onderzoek hebben gedaan naar hoeveel mensen betreft het dan die dat woonplaatsbeginsel hebben? En als we dat in Rijswijk moeten oplossen wat zijn dan de aantallen? Nou, dat waren toentertijd 53 mensen die vanuit het woonplaatsbeginsel in Rijswijk zouden moeten landen. En daarin zijn we in de regio nog met elkaar om de tafel van moet je dat mensen door de strot duwen als ze al jaren bij wijze van spreken in Den Haag in een beschermd woonvorm wonen, of waar dan ook in een andere stad, dat zij dan per se, omdat wij het woonplaatsbeginsel hebben bedacht, hier moeten wonen, en kunnen we daar dan niet iets van een soort - dat klinkt lelijk - maar een uitruilsituatie met elkaar bedenken zodat mensen ook een beetje zelfbeschikkingsrecht hebben over waar ze wel of niet willen en kunnen wonen. Mantelzorg is onmisbaar. Ja, dat gaf mijnheer Veerman aan. Daar ben ik het 100.000 procent mee eens. Tegelijkertijd weten sommige mensen die mantelzorger zijn niet dat ze mantelzorger zijn, of die zien dat niet zo. Die zien dat gewoon als een gewone taak om hun opa en oma langs te lopen, om hun vader en moeder te helpen of een nichtje, neefje, zusje, broertje. Dus ik denk ook niet dat iedereen zich daarin heel erg bewust is en dat die zich daar ook mee registreert echt als: ik ben een mantelzorger. Dus ik denk dat we daarin, ja, de communicatie kunnen verbeteren. Sommige mensen die vinden het ook gewoon normaal en die hoeven dat niet per se ... Die zeggen: ik vind dat gewoon normaal, dat hoort tot mijn normen en waarden en daarvoor hoef ik niet de sticker mantelzorger te krijgen of daarvoor beloond te worden. Dus ja, ik vind dat daar aandacht voor moet zijn, en tegelijkertijd vind ik ook dat iemand dat zelf mag bepalen. Ik loop ook nog twee opa's van 80 plus en een oma na, en ik sta ook niet geregistreerd als mantelzorger, gewoonweg omdat ik het normaal vind om dat te doen. De BUIG is door een aantal mensen aangegeven, de uitstroom minder groot. Zijn er mogelijkheden om tekorten verder om te buigen zodat die 0,5 miljoen wellicht nog wat minder groots zal uitvallen? Ja, daar werken we met man en macht aan. Zoals mevrouw Koegler ook aangaf, we hebben hier een granieten bestand. Ik had toevallig vorige week een gesprek met de regio arbeidsmarkt Haaglanden waarin ik direct zei: ik heb hier al jaren te maken met een bestand van om en nabij de 1500 mensen waarvan er ruim 1000 in het granieten bestand behoren. Daar zijn we heel meer hard mee aan de slag. Er zijn participatieconsulenten voor ingevlogen. Het streven is om in ieder geval 200 mensen per jaar echt te spreken, een plan voor te schrijven, samen met die mensen op te trekken om die wel weer aan het werk te krijgen. En mevrouw Jansen-Dirk die gaf ook al aan: ja, is er dan een mismatch op onze arbeidsmarkt? Want je ziet vacatures, nou, die slaan je om de oren en tegelijkertijd hoe kan het dan dat je zo gigantisch veel werklozen hebt? Er is inderdaad sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt, in zoverre, er is heel veel vraag in de techniek, en er is heel veel vraag in de zorg. Nou, dat zijn dan niet de meest sexy beroepen, zeg ik dan maar, waar we momenteel opsturen. Ik ben heel erg blij dat er nu een minister zit die daar aandacht voor vraagt, minister Dijkgraaf die heel erg stuurt op het vmbo en het mbo, die aangeeft dat we de praktijk geschoolden harder nodig hebben misschien wel dat de theoretisch geschoolden. Ik ben ook blij dat we die termen aanhouden tegenwoordig in plaats van het is 'maar vmbo', want voor jullie, ik ben ook 'maar een vmbo-leerling' geweest ooit. Daar ga ik ook gastlessen over geven. Dat heeft helemaal niet met dit onderwerp te maken. Ik vind het toch leuk om te benoemen, want dat helpt misschien wel weer tegen de werkloosheid van jongeren, want die mogen gewoon voor zichzelf opkomen en lekker die banenmarkt op. En ook in ons coalitieakkoord hebben opgeschreven dat we naar aanleiding van de scan die daar eigenlijk gemaakt wordt over het hele bestand dat we wellicht wel naar de raad terug moeten met een verzoek om opleidingsbudgetten beschikbaar te stellen. En in zoverre dat niet door het rijk gedaan wordt door middel van het STAP-budget, waar ze ook weer allerlei aan banden gaan leggen, geloof ik, maar dat we dat misschien ook als gemeente moeten doen, dat we moeten kijken samen wat kunnen we dan wel,

en waar zit waar zitten die sectoren nu die de handjes het hardste nodig hebben? Partij van de Arbeid die gaf ook aan relatief veel mensen tussen de 35 en 55 jaar. Ja, jij zou denken die hebben nog best wel wat arbeidsjaren tegemoet, dus die kunnen we prima gebruiken op de arbeidsmarkt. En tegelijkertijd zijn die ook lastig plaatsbaar, en dat dat is ook wel weer een negatieve of dat klinkt heel negatief, en ergens is dat is dat wel zo. Die zijn langdurig werkloos. Die hebben al ruim vijf jaar geen ervaring in werken voor een baas. Die worden meegenomen in alle kadernota's die we met elkaar hebben vastgesteld en de uitvoeringsplannen die daaruit voortkomen. Dus ik hoop dat we ook zien dat die doelgroep gaat dalen. En mevrouw Van Nunen was volgens mij degene die ook aangaf: hebben wel eens een banenmarkt gehad? Volgens mij hebben we ook een banenmarkt 55plus gehad. Dat is al wel weer drie, vier jaar geleden, maar daar wordt wel nieuw leven ingeblazen, in die banenmarkten, en dan weer wat specifiek gericht, de ene keer op jongeren, de andere keer op de middenmoot van deze samenstelling van de werkloze. Dus als het goed is komt er nog eentje, in ieder geval dit najaar. Die weet ik honderd procent zeker. En of er nog één in het voorjaar voor de zomer gaat plaatsvinden, dat durf ik niet te zeggen. Maar daar komt weer een event, daar komt weer een banenevent samen met de lokale Rijswijk Werkwijs die gelanceerd is afgelopen november. En daar waren behoorlijk wat werkgevers, ook nieuwe werkgevers, die zich daar weer gemeld hebben. Dus daar worden lijnen mee gelegd momenteel door ons WerkgeversServicepunt. Mevrouw Van Nunen heeft gevraagd: hoe zit dat met die verruiming van die giften in de bijstand of helpt dat of helpt dat niet? Nou, dat weet ik echt niet. Dat zou ik moeten navragen. Ik weet niet wat voor effect dat heeft, of dat überhaupt effect heeft. Dat durf ik niet te zeggen. Er is mij gevraagd de Jeugdhulp, wat is nu het meest urgente, en überhaupt waar houden we dan geld over op dat sociaal domein? Nou, je gelooft het of niet maar dat is op de Jeugdhulp, en dat komt door het richtinggevend kader waarmee we gestart zijn en de toegang die we anders hebben ingericht. En het zit op het puntje van mijn tong om jullie ook nog te vertellen hoeveel geld dat dan heeft bespaard het afgelopen jaar, maar hou maar rekening met ongeveer een miljoen. Dus daar ben ik heel trots op. Daar heeft dat Jeugdteam echt gigantisch hard voor gewerkt. En dat heb ik hen vorige week ook in eigen persoon laten weten. Dus daar zit onder andere geld waarin we semi besparen of geld overhouden. De Jeugdhulp Wmo en re-integratie. Dat zijn de drie factoren in het sociaal domein die als het goed is strakjes in de kadernota of in - hoe heet dat ding wat we altijd in juni hebben - het Kamerdebat, de eerste financiële overzichten en de begroting in november, dat jullie dat weer terug gaan zien. Nou, de betere kwaliteit waar Rijswijks Belang naar gevraagd heeft. Die vraag heb ik denk ik beantwoord door te vragen of ik dat dan één keer in het jaar kan doen vanwege de cijfers CBS die anders niet synchroon lopen met ons. Hoeveel mensen zijn daar uitgestroomd uit bijstand? Nou, uit mijn hoofd gezegd 355, maar ik ga het voor u nakijken om dat zeker te weten. Maar volgens mij waren het er 355. Het CDA heeft nog gevraagd, een heel verhaal over de sociale leefbaarheid eigenlijk, de sociale cohesiestatus et cetera in de regio Haaglanden. Nou, we kampen in Rijswijk gewoonweg met de grootstedelijke problematiek, en dat is omdat we aan de ene kant vastgroeien aan Moerwijk, en aan de andere kant groeien we aan Laak, en dat en dat zie je. En alle cijfers die je uit de data trekt of dat nu gaat om werk dan wel bijstand, Jeugdzorg, dat zien we echt terug. We zijn natuurlijk ook met die grote data-analyse bezig voor de Jeugdhulp, dus dan zou je ook wel weer zien dat niet de aandacht wijken Muziekbuurt en Te Werve, maar juist andere wijken die grenzen echt aan Den Haag, dat je daar dus die grootstedelijke problematiek terug gaat zien. En daar moeten we uiteraard een plan op gaan bedenken met elkaar om dat beter te doen, anders te doen. Nou goed, daar moet ik zelf ook nog over nadenken, maar dat zou allemaal voortvloeien uit de analyse die ik eind maart krijg en vervolgens zo spoedig mogelijk met u zal delen. Nou, die daling mantelzorgers. Ja, als dat nu echt zo is dan is dat inderdaad zorgelijk, en tegelijkertijd wordt er ook wel heel veel van de mensen tegenwoordig verwacht. Dus enerzijds zal het zijn dat sommige mensen zich niet zien als mantelzorger, dus niet registreren, en anderzijds heeft iedereen het ook gewoon echt heel druk dus zullen ze ook al minder snel bereid zijn tot vrijwilligerswerk, mantelzorgers et cetera. En vind ik ook dat we een

beroep op elkaar moeten doen als je even een moment zou hebben om een ander een handje te helpen. Nou, dan vind ik dat is wel de menselijke maat die we met elkaar zoeken in Rijswijk. GroenLinks heeft mij nog gevraagd: de statushouders specifiek, kunnen we die meenemen dan kunnen we beter sturen wellicht op een plan? Zijn die in kaart te brengen, en wie gaan er dan aan het werk, en hoelang duurt dat dan voordat iemand aan het werk is? Ik durf dat wel toe te zeggen. Ik denk dat we die groep best makkelijk in kaart kunnen brengen, en daar kunnen we kijken wie gaat er dan aan het werk, en hoe lopen hazen dan? En u gaf nog aan dat er een grafiek niet klopte, of een tabel met een cijfer en dat er na de komma iets van een ton ontbrak, of niet klopte of wel erbij stond. Nou, ik kan het niet zo snel vinden. Maar u heeft ook gezegd dat u mij dat wil laten weten waar dat dan staat, dus als u dat dan wil doen, heel graag.

De heer Smith: Het kan nu meteen. De sub totaal lasten in de tabel staat nu op 0,5 ton en het moet 0,6 ton zijn door twee rekenfoutjes die daarboven staan bij de lasten.

Mevrouw Bentvelzen: En op welke pagina staat dat? Er staan zoveel grafiek in dat stuk. De tabel van de BUIG, samenvatting van de BUIG. Oké. Nou, dat is dan helder en duidelijk. Ik zal daar even navraag naar doen en uiteraard de aanpassing doen zo nodig, en als het niet nodig is dan zal ik u ook wel de uitleg geven waarom het dan niet nodig is, of waarom het dan wel klopt volgens mij. Voorzitter, volgens mij heb ik denk ik alle vragen beantwoord, en zo niet hoor ik dat graag.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Is er vanuit het Forum nog behoefte aan een tweede termijn? Dan kijk ik. D66, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Ja, dank u wel wethouder voor de beantwoording uitgebreid voor deze uitgebreide vraagstelling. Toch wil ik even op twee dingetjes terugkomen. Even beschermd wonen. Die mensen, die 53, die blijven ieder geval mijn wetenschap gewoon bij de gemeente Den Haag. Dus die gaan niet naar Rijswijk komen. Het gaat vooral om de nieuwe gevallen vanaf 1-1 als het dan ingaat, maar volgens mij is dat zo. 2024, daar moeten we een plan voor hebben hoe we dat gaan financieren en hoe we daar ruimte voor gaan verzinnen. Ik vraag me af of de Woonzorg daarin voldoet. Maar afijn, dat is een ander verhaal, maar er moet wel een duidelijk plan komen om die mensen op te gaan vangen, denk ik, dat is heel belangrijk. Dus dat zou ik nog even aanvullen. En ik denk dat het goed is als we die cijfers meenemen dan ... Ja, iedereen kent deze CBS-cijfers natuurlijk, maar eigenlijk heb je er vrij weinig aan, als ik het zo zie, dus is natuurlijk allemaal heel erg leuk. Maar wat ook andere partijen zeggen om te kijken van hoe we die data gedreven cijfers en de systemen tegenover elkaar kunnen zetten zodat je inderdaad één bedragen, aantallen tegenover elkaar kan zetten, want daar kan je echt wat mee. En dan kan je ook je beleid als de raad een half jaar vooruit kan je daarop op gaan sturen. En dat kan je dus helemaal niet, want je kan nu helemaal niks eigenlijk als raad. Je ziet het niet wat het in z'n geheel betekent qua uitgaven, dus dat is heel erg jammer. Dus dat wou ik even meegeven dat we het een goed idee vinden, en ook als we dat dan wel in die werkgroep kunnen doen om dan die snel weer in orde te herstellen zodat we dat soort gegevens op dat gebied met elkaar kunnen delen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar PvdA, mevrouw Van Nunen voor de tweede termijn?

Mevrouw Van Nunen: Ja, ook dank aan de wethouder voor de uitgebreide informatie, maar ik sluit me toch ook een beetje aan bij de conclusie die de heer Veerman net uitte, dat je toch wat meer op Rijswijkse leest deze geschied, deze cijfers zou moeten kunnen duiden en niet alleen vanuit CBS-cijfers, dan wel Waarstaatjegemeente, wat ook weer aan elkaar gekoppeld is. Maar toch, het geeft wel een duidelijke trend weer. Dat wel. Ik zou de wethouder ook in het kader van integraal beleid waar dit college zo voor staat willen

uitnodigen, of in ieder geval willen stimuleren, om de discussie die nu boven wordt gevoerd over economische visie ook te koppelen aan arbeidsmarktmogelijkheden. Werkgelegenheid wordt daar wel in genoemd in die economische visie, maar kom op ook voor uw portefeuille, laat ik het zou zeggen, dus niet alleen nieuwe banen en mensen die net opgeleid, hoogopgeleid wellicht, daar gebruik van kunnen maken van de werkgelegenheid die hier naar ons toe komt, maar kom ook op - en ik ken u ook wel zo - voor de doelgroep waar u in beleid verantwoordelijk voor bent. En helemaal sturen kan dat niet, maar wel stimuleren. En als u zegt zorg en techniek zijn juist de sectoren waar veel banen nu te vinden zijn, en ook al zijn ze niet sexy genoeg misschien voor sommigen, er zijn vast wel veel jongeren die er wel voor open staan, maar dan moeten ze wel in de regio ook te vinden zijn, die banen. Dus kortom, economische visie. Mooi stukje boven. Laten we dat vooral ook koppelen aan waar we het nu over hebben in dit Forum. Even kijken. En ik had, ja, daar heb ik het vaker met u over uitstroomcijfers. Ik wil graag duurzame uitstroomcijfers, en niet de SROI-cijfers van in-uit, in-uit. Dus daar hebben het vaak over gehad. Daar bent u zelf ook erg voorstander van om dat via LinkedIn of andere social media ook aan te geven hoe succesvol we in Rijswijk wel niet zijn, en dan krijgen we deze staatjes, en dan blijkt dat we weer in de bijstandsuitkering omhooggaan of te kort hebben op het BUIG. Graag de realistische cijfers van duurzame uitstroom. En die zie ik graag tegemoet, en misschien kunt u daar een toezegging in doen, en dan dus niet de cijfers over een half jaar in en een half jaar uit de bijstand. En graag aansluiten bij regionale initiatieven. Dat doen we al met regio Den Haag en omstreken, maar misschien kunnen we daar nog wel een tandje bij zetten. Ik hoor dat graag. Nou, dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. VVD, mijnheer Ezinga voor een tweede termijn.

De heer Ezinga: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil aansluiten bij wat Rijswijks Belang met betrekking tot de data driven gedachte die we moeten hanteren binnen dit complex domein. Dat gezegd hebbende weet ik wel meteen dat we een hele opgave daarin hebben, maar dat we ook vanuit de overheid heel erg snel denken: laten we meteen maar groot en meesleept en tragisch aanpakken. En dat leidt meestal meteen tot een frontale botsing. Dus ik zou dan ook de wethouder willen uitdagen of met mij mee willen denken hoe zouden we nu klein kunnen beginnen om die realtime informatie ook daadwerkelijk te realiseren? En doen we dat al, en moeten we daar dan de lessons learned uit gaan halen, om maar even in overheidstermen te blijven. Dus klein beginnen groot denken, dat is toch altijd de uitdaging die we moeten hebben, en met kleine stapjes dat proberen op te bouwen binnen dit complexe domein. Uw oproep om de werkgroep Sociaal Domein maar weer eens op te starten. Ja, ik haak daar toch even op in. Ik heb daar wel een mening over, die hoeft ik niet perse te delen maar ik ben juist ook van mening dat we dit raadsbreed kunnen bespreken, dergelijke complexe discussies, omdat het gaat om 70 tot 80 procent van de totale begroting van de gemeente. Dat mag wat mij betreft ook wel 31 leden van de raad ook aangaan, en niet alleen maar een werkgroepselectie die dat dan weer in tweedehands door moet geven aan de eigen fractie, of daarmee de hort op moet gaan. Dan met betrekking tot mantelzorg. Een van de opmerkingen die u maakte was: ja, er zijn mensen die registreren zich al mantelzorgers en er zijn mensen die vinden ik heb mijn opa en oma's, en die verzorg ik en die loop ik aan, en dat vind ik normaal. Daarmee suggereert u dat de mensen die zich registreren als mantelzorger dan niet normaal zijn. Ik weet dat u dat niet bedoelt, maar let op, ik geef u eigenlijk eerder aan van pas op met hoe u dat zegt, want dat kwam zo wel even over. Bij mij wel, en daarom maak ik die opmerking. Voor wat betreft het mantelzorg an sich. Ik heb me duidelijk gemaakt dat ik dit een groot probleem vind, samen met mijn collega's van het CDA. Ik denk dat er toch iets meer aandacht voor behoeft dan alleen maar: van dit is ook een probleem van ons allen en we moeten hier met z'n allen een oplossing voor vinden. Ik denk dat de gemeente hier voor een grote taak staat om daar erg creatief mee om te gaan. En ik zie er wel een bijna op een taskforce-achtige manier eigenlijk gewoon nu een punt van aandacht, hè, omdat we gewoon staan voor een

grote vergrijzing in deze maatschappij, waarbij in toenemende mate de individualisering van de maatschappij ook plaatsvindt, en dan zouden we hier ook eigenlijk veel meer aandacht aan moeten besteden dan binnen deze raadsrapportage Sociaal domein. Nu vindt dat ook wel plaats in andere beleidsdocumentatie, maar ik wil het toch maar even hier benoemen. En bent u het daarmee eens? Laat ik het in goed Nederlands doen, bent u het daarmee eens? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan Wij. Rijswijk voor een tweede termijn. Mevrouw Jansen.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja, ik wil eigenlijk de wethouder bedanken voor haar vurige betoog voor de mbo'ers, want ze zijn ontzettend belangrijk in onze samenleving, en we hebben ze heel hard nodig. Dus ik wil alleen maar zeggen: dank u wel voor deze ontzettend fijne oproep aan deze groep die heel belangrijk is in onze samenleving.

De voorzitter: Dank u wel. Rijswijks Belang, mevrouw Koegler, een tweede termijn.

Mevrouw Koegler-Böhm: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, kort. Ik ben in ieder geval blij dat er in de raad meerdere fracties zijn die data gedreven in de actualiteit willen werken. En de wethouder geeft ook aan dat ze misschien eens per jaar zo'n raadsrapportage, dat het dan beter haalbaar is, om dat na de zomer actueel te doen. Dat lijkt mij een hele goede, ook in het kader van de beperkte capaciteit van het ambtelijk apparaat. Want er gaat volgens mij best veel tijd in zitten in zo'n rapportage. En ik meen me te herinneren dat wij in de vorige raadsperiode met elkaar gesproken hebben over een dashboard wat ook voor raadsleden ter beschikking zou staan. Ja, dat zou ik toch wel heel mooi vinden als wij gewoon een eigen dashboardje hebben waar we kunnen inloggen om het te bekijken en te analyseren. Dus ik ben benieuwd hoe het daarvoor staat. En ja, er wordt veel gesproken over mensen naar werk begeleiden, en allerlei trajecten inzetten, en kunnen die mensen dan niet werken? Ik moet eerlijk zeggen dat het WerkgeversServicepunt, daar heb ik dagelijks mee te maken, die doen echt ontzettend hun best om alle mensen aan het werk te krijgen. Ik heb zelf de bak ook mogen analyseren, maar er zit gewoon echt een granieten bestand in wat gewoon echt niet kan werk. En dan heb ik het niet over mensen met vmbo of mbo, maar ook mensen zonder diploma die ik bijvoorbeeld ook gewoon aanneem en een ontwikkeltraject aanbiedt, maar iemand moet wel gewoon werknemersvaardigheden aangeleerd kunnen krijgen. En we hebben echt te maken met 1000 inwoners die dat gewoon echt niet kunnen, om wat voor redenen dan ook. Dus laten we met elkaar ook reëel blijven in de raad dat we daar gewoon mee te maken hebben.

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA. Mijnheer Knigge voor een tweede termijn.

De heer Knigge: Ja voorzitter, dank u wel. Ja, ook helemaal eens met de data gedreven methode die Rijswijks Belang noemt en ook de agenda die daar voorgesteld wordt ook rond de zomer. Dat is helemaal eens. Als tweede punt nog kort ingaand op wat u zegt over de overloop van wijken van Den Haag naar Rijswijk. Dat onderkennen wij, dat is goed dat u dat zegt. Maar het verhaal wat we hier zeiden is ook dat er een enorme stijging was in Den Haag. Dat is niet zomaar in reguliere overloop maar dat in Den Haag het aantal mensen met een bijstandsuitkering 38 procent gestegen was, en het aantal kinderen in een bijstandsgesin met ongeveer 50 procent gestegen is. Dus ook graag aandacht voor de enorme stijging die daar plaatsvindt, en in hoeverre dat mogelijkwerwijs naar Rijswijk komt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger? Nee. GroenLinks, mijnheer Smith voor een termijn?

De heer Smith: Ja, dank voorzitter, en dank voor de wethouder. Dank voor de toezegging van u om de statushouders in kaart te brengen, de doorstroom en de uitstroom, dus dat we ze op de één of andere manier beter kunnen begeleiden. In kaart brengen is sowieso het eerste punt. Dank u wel.

De voorzitter: Dan gaan we voor de tweede termijn naar de wethouder. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, dank u wel voorzitter. En om met het laatste beginnen. Ja, ik brand dan wellicht mijn handen richting de afdeling, maar ik vind het wel belangrijk inderdaad mijnheer Smith om bepaalde bijzondere doelgroepen, om het dan zo maar te noemen, wel in kaart te brengen en daar op een bepaalde manier ook weer mee om te gaan. En volgende wat ik graag allereerst wil zeggen is rondom die mantelzorger, want dat heb ik natuurlijk nooit zo bedoeld. Maar goed dat u mij erop attendeert. Ik zou erop letten hoe ik dat de volgende keer breng, want ik vind het juist heel goed en heel fijn dat er zoveel mensen zijn die mantelzorger zijn, wel of niet geregistreerde, zeg ik dan maar. Dashboard voor de raad, vraag van mevrouw Koegler. Er is inderdaad wel een dashboard voor professionals en ook voor mezelf. En die zou inderdaad doorontwikkeld worden, meen ik me te herinneren, vanuit de regio opdracht van al die raden van de H10 voor de raad. Dus ik moet daar even achteraan hoe ver dat daarmee staat, want dat weet ik echt niet. En het granieten bestand. Ja, we hebben te maken met een granieten bestand en dat zal nooit verdwijnen. Sterker nog, hoe groter we worden in Rijswijk des te meer dat wellicht nog een beetje groeit. Tegelijkertijd hebben we wel mensen die we al dan niet bewust aan de zijlijn hebben gezet die wel wat kunnen en die het ook wel verdienen om niet alleen het telefoontje te krijgen van hoe gaat het met u, en nou, alles gaat goed, tuut-tuut. Maar dat we die dan ook aanhoren en gaan vragen aan hen van wat kunt u dan wel, en waar kunnen we dan mee helpen? En is dat dan niet betaald werken, dan is dat misschien een uurtje in de week vrijwilligerswerk of God mag weten wat, dan is dat ook al winst, ook voor iemand in de zin van zowel bevinden de eenzaamheid en al die andere dingen die je daarbij kan verzinnen. Er zijn een aantal mensen die hebben aangegeven. O, ik heb een interruptie.

De voorzitter: Oh sorry, een interruptie. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, omdat nu de wethouder er ook op ingaat, maar ik had ook natuurlijk al bij mevrouw Koegler kunnen interrumpen. Ik, wij, PvdA, weigeren te ontkennen dat er geen ontwikkelkansen in een groep zit waarvan u zegt van granieten bestand. Dat weiger ik toch. Dat is meer een statement dan een vraag. En ik sluit me daar, en dat wil ik zeggen, aan bij de wethouder, want daarin is bijvoorbeeld de basisbaan een mooi initiatief om juist te kijken waar wel de ontwikkelkansen zitten.

De voorzitter: Mevrouw Koegler een interruptie?

Mevrouw Koegler-Böhm: Ja, die was dan te verwachten natuurlijk. U hoort me ook niet zeggen dat er in het granieten bestand niemand zit. En u weet ook dat ik een voorstander ben om goed met iedereen in gesprek te gaan, om te kijken wat wel kan. En als het geen begeleiding naar werk kan, dan naar zinvolle dagbesteding. En vanuit daar kan je ook verder ontwikkelen. Ik zei alleen laten we wel reëel blijven dat dat zeker niet voor iedereen geldt. Ik denk dat de 80/20-regel daar echt wel opgaat, en ik gun iedereen een kans. Ik neem zelf regelmatig voordat ik met mensen in gesprek ga ... Je moet ook wel gewoon op tijd naar je werk kunnen gaan, verantwoording kunnen afleggen. Dat kan je allemaal ontwikkelen, maar het is gewoon niet voor iedereen ontwikkelbaar. Soms is de beperking zo groot dat het iemand gewoon belemmert, en daar moeten we gewoon ook reëel in zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord weer aan de wethouder.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dit zijn de mooie momenten die je in de raad wil hebben, dit soort kleine debatjes. Er is mij door heel veel partijen gevraagd over dat realtime klein beginnen wat meer? Nou goed, daad bij het woord, zou ik bijna willen zeggen, dat er wat meer gaat leven van wat betekenen die cijfers nu eigenlijk, want het zijn maar cijfers, en wat zijn we dan in godsnaam aan het doen? Nou, ik snap dat die vraag rijst. Tegelijkertijd, de heer Ezinga die vindt het niet zo, die heeft een mening over het Sociaal Domein werkgroep. Ik ook, en ik heb dat ervaren als een soort van voorportaal waar we gewoon een soort van met de benen-op-tafel bepaalde dingen met elkaar konden bespreken. Niet vanuit de VVD, niet vanuit BvR, niet vanuit Rijswijks Belang of welke partij dan ook, maar juist gewoon als in de volksvertegenwoordigende rol waar we met elkaar in de politieke arena beleid moeten vaststellen, en dus in die werkgroep het gesprek al: oké, en wat voor indicatoren willen we dan, en wat moet daar dan bij, of wat moet daar dan af? Want er zijn ook in die tijd dat ik wethouder ben in ieder geval ook dingen afgehaald van die indicatoren, van nou, dat dat vinden wij niet belangrijk genoeg om eigenlijk te weten dus laat het alsjeblieft uit de raadsrapportage. En daarin denk ik dat het goed is dat we niet per se in een Forum daar een gesprek over voeren, maar dat kan wat mij betreft ingepland worden met of de hele raad of de woordvoerders van het sociaal domein, of iedere fractie laat dat aan zichzelf om eens te kijken met elkaar: joh, wat willen we dan eigenlijk en hoe willen we die raadsrapportage dan in het vervolg in de raad krijgen zodat we praten over hetgeen dat we ook wat meer duiding hebben bij die cijfers? Want ik snap wel dat dat vragen oproept, alleen tegelijkertijd denk ik dat je dat als je dat met tien mensen bedenkt van hoe moet het er dan uit gaan zien in plaats van 31 denk ik dat dat iets makkelijker werkt. Maar goed, dat is mijn visie daarop, en ik nodig u uit om daar even over na te denken en daar desnoods bij mij op terug te komen om daar een over van gedachten te wisselen met een lunch of een kop koffie of maakt mij niet uit wat. U bent mijn baas, zegt ik altijd, dus ik doe wat u van mij vraagt.

De voorzitter: Mijnheer Ezinga.

De heer Ezinga: Ik wou net zeggen, voorzitter, ze zei lunch, dus ik denk: nou, ik steek mijn vinger maar op.

De voorzitter: De voorzitter niet, hè, de wethouder zei dat, maar ik wil best ook een keer met u lunchen, hoor.

De heer Ezinga: Maar u bent ook uitgenodigd, bij deze, voorzitter. Ik spreek via u. Nee, ik denk dat het een goed idee is, want ik snap heel goed wat u zegt. En dat met betrekking tot de werkgroep er echt wel ook wel dingen zijn ontstaan die bij hebben gedragen aan een betere beleidsvorming, maar ik er zelf ook wel een principieel argument bij hebt om daar telkens weer bij aanwezig zijn. Maar er zijn ook modi waar je die kan verzinnen om specifieke complexe zaken te bespreken, al zijn het maar beeldvormende sessies die die daar eigenlijk ook aan toe bijdragen waar je toch alweer de experts van de fractie - ik ben het even vergeten - in ieder geval toch al aanwezig ziet, dus bij deze. Ja.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder.

Mevrouw Bentvelzen: Ja voorzitter, nou fijn, dat we altijd redelijk snel op één zitten. Ik denk dat dat precies hetgeen is wat we moeten doen. En volgens mij heeft dat stuk ook in het presidium gelegen met gewoon een vorm van - noem het geen werkgroep, noem het, weet ik veel, informeel overleg - hoe we dingen gaan doen, maar dat wel met die woordvoerders van sociaal domein. Dus ik denk dat we dat met elkaar goed moeten oppakken, die handschoen, en dat we daarmee ook uiteindelijk ons beleid verbeteren en onze inwoners daarmee vervolgens weer beter kunnen bedienen en behulpzaam kunnen zijn. Maar nogmaals, u bent mijn werkgever, baas, dus ik hoor dat graag. Daar is mij nog gevraagd: sluit aan bij regionale initiatieven. Ja, zover we kunnen doen we dat, mevrouw Van Nunen, en daar wordt echt gigantisch veel initiatieven gedropt. Maar

waarvan ik even het idee heb van dat is voor Rijswijk interessant, dan doen we daar natuurlijk aan mee, zeker als er in een andere gemeente best practices zijn of er is een wiel uitgevonden elders. Ja, dan ga ik het niet hier opnieuw uitvinden. De economische visie koppelen met het sociaal domein? Jazeker. Dat begint natuurlijk al met de Onderwijsarbeidsmarkt. Dus daarin proberen Werner en ik ook met elkaar op te trekken. En daar heeft het ROC Mondriaan ook een prominentere rol gekregen, in ieder geval achter de schermen, maar ik zal erop letten dat dat in de stukken ook wellicht wat integraler naar voren komt. En u heeft mij nog gevraagd over die duurzame uitstroom, dat je eigenlijk die cijfers wil hebben, en die zijn echt wel heel lastig te achterhalen. Dus die toezegging kan ik niet doen. Ik ga wel met het team intern bespreken, kijken wat ik wel kan, want ik hou er altijd wel van om aan te geven wat kan er wel, in plaats van wat kan er niet. Maar dat is dus een soort van halve toezegging dan bij deze, dat ik in ieder geval ga kijken of, en zo ja, in welke vorm we dan kunnen toetsen hoe die duurzame uitstroom er dan uitziet. Want is duurzaam uitstroom dan een jaar of is duurzaam uitstroom vijf jaar of is het tien jaar? Ja, daar kan je dan ook wel weer over mening verschillen. Dus daar moeten we dan even een vorm in bedenken, maar dat neem ik even terug naar team van wat kan er dan wel, en dan kom ik er graag bij u op terug. Voorzitter, dan had ik alleen nog gevraagd van mijnheer Veerman over beschermd wonen. En ja, dat klopt, maar tegelijkertijd zijn er dus ook wel mensen in Den Haag geplaatst omdat dat natuurlijk gewoon altijd zo is geweest vanuit de geschiedenis in het verleden. En als die mensen dus wel naar Rijswijk willen dan ga ik niet zeggen: ja maar u moet omdat u bij die 53 mensen zit die nu eenmaal in de vorige wetgeving verkeerde. Dus daar zijn we naar aan het kijken. Die discussie vindt momenteel plaats op die Regionale Tafel. Die Tafel die vindt plaats tussen de wethouders wonen en de wethouders zorg. Daar is het al wel een tijdje stil, moet ik ook eerlijk bekennen. En ik hoop dat zo spoedig mogelijk dat daar weer een gesprek gaat plaatsvinden, want daar komt inderdaad wel een uitvoeringsplan vanuit de regio waarmee wij beschermd wonen doen, dus dat is met meerdere gemeenten. Maar daar wordt daar wordt aan gesleuteld en gewerkt, zowel voor beschermd op beschermd wonen en de maatschappelijke opvang, want ook onze eigen dak- en thuisloze opvang moeten we gaan organiseren over enkele jaren, en dat is zeker belangrijk en dat moeten we zeker niet vergeten bij alle woningbouwopgaven die we hebben. Voorzitter, volgens mij heb ik dan echt alles beantwoord.

De voorzitter: Ik kijk even het Forum aan, maar volgens mij ook. En u heeft een aantal toezeggingen gedaan, en halve toezeggingen zijn ook hele toezeggingen. Die discussie staat nog open.

13. RIB 22-100 Happy Fit

De voorzitter: Dan sluit ik agendapunt 12 en dan gaan we naar agendapunt 13, Happy Fit, RIB 22-100. Er zijn drie fracties die deze hebben geagendeerd. In die volgorde doe ik ook de fracties aan, en daarna kijk ik nog of er meerdere mensen willen spreken. Dan geef ik eerst het woord aan de VVD, mijnheer Ezinga staat als eerst op het lijstje.

De heer Ezinga: Wat een eer voorzitter, dank u wel. Voorzitter, wij van de VVD hebben kennisgenomen van deze evaluatie Happy Fit 2021 waarbij wij ook ons terdege van bewust zijn dat 2022 nog niet aan de orde is. Maar we hebben toch wel wat vragen over dit programma als zodanig. Want wij zien eigenlijk dat van de hoeveelheid deelnemers er maar weinig blijven hangen. En eigenlijk is de hele simpele vraag die ik wil stellen aan wethouder: hoe kijkt zij hier tegenaan, wat betekent het voor de effectiviteit van het programma als zodanig, en heeft het programma daar ook verdere consequenties aan verbonden als zodanig? Want anders heb ik toch wel een hele kritische reactie hierop in de raad. Tot zover even in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Wie mag ik namens Rijswijks Belang het woord geven? Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. We hebben inderdaad de VVD gesteund om dit te agenderen. Eigenlijk niet zozeer op de RIB-brief. We hebben een algemene vraag. Dat Happy Fit timmert behoorlijk aan de weg. Zijn behoorlijk zichtbaar overal in positieve zin. Nou, we komen ze al tegen op scholen bij afvalprogramma's, Museum Rijswijk, kinderambassadeurs. Je moet je eigenlijk afvragen of dingen niet door mekaar heen gaan lopen. Niet ten nadele van de gunning, hè, want wie eerst komt, wie het eerst maalt, maar gaan er niet dingen over mekaar heen lopen bijvoorbeeld welzijnsprojecten. Ja, eigenlijk voor de subsidie krijgen, wat nu door Happy Fit wordt gedaan. En komt er op een termijn nog een herijking van de subsidies naar deze verenigingen toe, want dat zou mij toch eerlijker zijn als mensen programma's uitvoeren die eigenlijk niet voor hen bestemd zijn en dan wel dan gewoon de subsidie voor krijgen. Dus komt er op korte termijn een herijking voor dit soort projecten? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan D66, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Ik moet complimenten uitdelen, want ik weet nog in het verleden, en daar zijn een aantal partijen ook bij geweest, dat ik behoorlijk heb afgegeven over de notitie die wij over 2020 kregen, volgens mij uit mijn hoofd, waar eigenlijk heel weinig informatie in stond over wat we nu eigenlijk met Happy Fit deden, en dat de doelstelling überhaupt niet geformuleerd stond, dus complimenten aan het mooie stuk. Ben ik heel blij mee. Kunnen we eigenlijk eens wat zien wat er echt daadwerkelijk gebeurt. Wat mijnheer Ezinga zei, dat klopt inderdaad, die follow-up, daar ben ik ook wel benieuwd naar hoe je structureel dat gezondheidsaanbod zo kan regelen dat we daar iets mee kunnen. Hoe kunnen we dat nu aanpakken? Dat zou wel heel mooi zijn, want nu zie je iedere keer dat iedereen weer terug in zo'n beginsituatie stroomt waardoor ze weer een cursusje doen. Ja, dan krijg je een maalstroom eigenlijk van geld rondpompen, en dan hou je mensen niet aan het bewegen, en dat zou toch jammer zijn. Daar willen we natuurlijk wel naartoe. Dan kan je die gelden inzetten op nieuwe deelnemers, en niet iedere keer op dezelfde. Dat zou mooi zijn denk ik. Ik zie ook dat er eigenlijk door ziekte bij JGZ en Welzijn Rijswijk eigenlijk onvoldoende mensen zijn om bepaalde dingen te verzorgen. Ja, ik denk toch dat we daar iets mee moeten kunnen zorgen dat niet één persoon verantwoordelijk is voor bepaalde sportuitgaven, maar dat je twee personen hebt die datzelfde onderdeel zouden kunnen geven. Volgens mij is dat heel makkelijk op te lossen, anders zouden ze ernaar moeten kijken hoe ze dat gaan oplossen, want ik denk niet dat daardoor dingen niet door moeten gaan. Dat lijkt me heel slecht en kwetsbaar. Bij de 18 plus inwoners dat ook al een beetje bij dat gezondheidszorg werd gezegd dat er eigenlijk onvoldoende regulier aanbod is. Nou, dat vind ik wel heel kwalijk. En dat zie je ook bij mensen met een beperking dat er te weinig aanbod is hier in Rijswijk, en doet ook met een aantal dingen gewoon zoals Uniek Sporten gewoon vaak te weinig mee of zijn er te weinig aanbieders die zich daarop aanmelden waardoor we ook die doorstroming niet zien. Dat is natuurlijk heel jammer, en dan moet je dus verder in de regio gaan kijken. En dan moeten we zelf misschien even kijken of we in de toekomst misschien bijvoorbeeld een bureau als MEE in kunnen schakelen die wel, als we kijken naar aangepast sporten, daar middelen voor heeft om te kijken wat zij in de regio kunnen betekenen voor dit soort mensen. En bij de evaluatie, en dat vraag ik ook al bij de bibliotheek en ook bij Trias hoort ook een jaarverslag, wat mij betreft. En daar moet ik iedere keer om vragen. Dat vind ik wel een beetje gek, want ik wil eigenlijk ook gewoon weten ... Die hoort hier wel bij vind ik. Het is een aparte organisatie, dat we ook de cijfers kunnen zien wat er tegenover staat, en die zitten er niet bij, en dat vind ik wel heel erg jammer. Kunnen we die nu alsnog krijgen, is mijn vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik Wij. Rijswijk aan. Mevrouw Jansen.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Ja dank u wel. Ja, Happy Fit. Een ontzettend mooi en leuk initiatief om mensen een gezonde levensstijl aan te leren, en daar staan we nog steeds achter. Misschien heb ik het anders gelezen dan Rijswijks Belang, ik las dat er wel wat intensiever samengewerkt wordt, juist met verschillende partners. En volgens mij wordt daar ook Welzijn Rijswijk bij genoemd, maar we geven hier wel graag een signaal bij u mee, want in de afgelopen periode zijn een aantal zelfstandig ondernemers in het werkveld zonder duidelijke reden aangezegd voor hun diensten, die ze tegen gereduceerd tarief via die, onder andere Welzijn Rijswijk, gaven. En ze zien voor het wegvallen van die diensten, en dat zijn dus ook bewegingsactiviteiten, geen andere aanbieder of andere ondernemer terugkomen. En de gebruikers van die activiteiten die zien zich dan ook genoodzaakt om te stoppen omdat ze dan het volle tarief moeten gaan betalen, wat ze vaak dan niet kunnen betalen. Of er zijn ook ondernemers die over hun hart strijken en zeggen we bieden tegen gereduceerd tarief aan, maar zijn dan dief van hun eigen portemonnee. Onze vraag daarbij is dan: is het aanbod compleet genoeg, en komt dan iedere inwoner op zijn eigen wijze in beweging zoals hij of zij dat graag wil? Ik zou daar graag een visie van de wethouder over willen horen of zij ook inziet dat misschien een evaluatie wel op z'n plek is in dit geval?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de linkerkant, voor mij links. Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk is eigenlijk heel benieuwd hoeveel kost Happy Fit de gemeente per jaar? En Beter voor Rijswijk zou graag een beter bredere aanbesteding willen, want het lijkt er nu een beetje op of dat Happy Fit een monopoliepositie heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA, mijnheer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Ja. Dank u wel, voorzitter. Korthedshalve sluit ik me zeker aan bij de volledige bijdrage van collega van de VVD. Ik sluit me zeker ook aan bij de oproep van D66 als het gaat om meer cijfers en meer inzicht, ook net aan mijn rechterzijde nog genoemd. Mijn fractie heeft ook nog wel behoefte om op te merken dat ik in 2021 ruim 1.000 deelnemers die in de categorie tot 18, en 18 plus ruim 200. Dat staat natuurlijk helemaal niet in verhouding tot onze inwonersaantallen in die leeftijdscategorieën, en we moeten ook echt goed preventie, is ook vanaf je negentiende, van groot belang. En ik vraag me af hoe dat nu afgesproken is met deze organisatie, en of daar afspraken liggen om ook juist voor die groep 18 plus ook gewoon af en hand veel meer te doen? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. PvdA, mevrouw Van Nunen. Nee? GroenLinks, mijnheer Smith.

De heer Smith: Jawel, dank voorzitter. GroenLinks is heel positief over het programma Happy Fit, het is een programma, een initiatief, zoals Wij. ook zegt. En ze maken gebruik van heel veel partners, en juist die samenhang van de verbinding met partners in Rijswijk vinden we een sterk punt van dit programma. En wij onderschrijven de doelstelling tot ondersteuning en bevordering van een gezonde leefstijl. Maar deze evaluatie betreft activiteiten in het kalenderjaar 2021. Het kan geen kalenderjaar zijn, maar schooljaar 2021, waarin door corona de activiteiten slechts heel beperkt gegeven konden worden. Dus er is geen verslag. Dit vraagt een aangepaste interpretatie van deze rapportage ook met de getallen die eruit komen. Als je kijkt naar het aantal deelnemers en kijkt naar de doorstroom, leest dit met een - ik wou zeggen korrel zout, maar daar doe ik geen recht mee aan - maar wij hebben daarom geen inhoudelijke vragen hierover. Alleen sluit ik me wel aan over waar de financiële verantwoording over dit jaar te vinden is? Ik heb contact opgenomen met Haaglanden Beweegt, maar ook zij konden daar geen antwoord op geven. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Was dit de eerste termijn van het Forum. Dan geef ik het woord aan de vervangend wethouder op dit onderwerp, mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja voorzitter, dank, en de nadruk op vervangend wethouder op dit onderwerp zou ik willen leggen, want ik ga zeker niet alle vragen beantwoorden, maar ik ga natuurlijk wel mijn best doen. En om bij het laatste te ... Nou ja goed, dat is misschien niet eens nodig. Mijnheer Smith die vroeg mij hoe zit het met de verantwoording 2022 ... Sorry, '23.

De heer Smith: Nee, de verantwoording die bij dit verslag hoort.

Mevrouw Bentvelzen: Die bij dit verslag hoort?

De heer Smith: Dat is door meerdere partijen gevraagd.

Mevrouw Bentvelzen: De verantwoording die zoals nu voor u ligt. Dat is ook het inhoudelijk verslag van Happy Fit. Zo wordt dat gepresenteerd. En er is ook een vraag gesteld, volgens mij door de Partij van de Arbeid. Die had ik in ieder geval al gekregen. Die was gesteld bij het Forum van 10 januari, en die is ook schriftelijk beantwoord, dat zij jaarlijks een uitgebreide eindverantwoording afleggen aan ons, aan het college, of in die zin aan de desbetreffende wethouder, aan mijn collega Marc Wit, en die wordt ook door het college afgedaan. Dus in principe hoeft het niet eens naar de raad. En als u dat wil dan zijn wij dienstbaar, dan zullen we dat uiteraard uw kant opsturen, maar dat is hoe dat momenteel werkt. En de VVD vraagt: zijn er consequenties verbonden aan hoeveel deelnemers, waarmee u begon, mijnheer Ezinga, en er blijven weinig mensen plakken bij die activiteiten, en of daar consequenties aan verbonden zitten? Want we subsidiëren natuurlijk een groot gedeelte, mag je wel zeggen, en daarmee hoop je eigenlijk de beweging te brengen bij de Rijswijkse inwoner van ga wat doen aan je leefstijl, ga bewegen, ga sporten. En wij hopen die mensen dan ook onder te brengen bij een sportvereniging, al dan niet in Rijswijk, want soms is het ook passend dat ze naar Delft of Den Haag gaan. Er zitten geen consequenties aan verbonden, zover mij bekend in ieder geval. Dus die subsidie is er en daar zit een prestatie maatregel bij dat we die mensen daarnaartoe moeten bewegen. Het is niet zo dat als ze meedoen aan een activiteit van Happy Fit vindt dat ze verplicht zijn vervolgens zich ergens aan te committeren. En in sommige gevallen is het ook zo dat mensen door Happy Fit doorgeleid worden aan de hardlooperoutes in Rijswijk of aan die QR-FIT code in Rijswijk. En ja, dat kan je eigenlijk vervolgens niet meer meten. Dus nou ja goed, ik denk dat het niet heel bevredigend is want ik zie het aan uw gezichtsuitdrukking, maar dat is wat ik ervan kan zeggen. En Rijswijks Belangd die refereerde: en gaan dingen niet langs elkaar heen lopen omdat Happy Fit veel doet? Nou, Happy Fit is natuurlijk een onderdeel van Haaglanden Beweegt, en Haaglanden Beweegt doet Happy Fit De Ontdekkers, de Helden van de Natuur. Nou, zo doen zij heel veel dingen op sport, gezondheid, natuur kunst en cultuur, en ik hoop dat ik daar niet een van vergeten ben, maar ze doen inderdaad een heel breed scala aan verschillende onderwerpen vanuit de paraplu Haaglanden Beweegt, en alles wat daar wat daaronder valt. En komt er dan een herijking van de subsidies? Nou, dat durf ik niet te zeggen. Ik denk dat u als raad daarin in the lead bent. Tijdens de begroting wordt dat volgens mij altijd gewoon inzichtelijk gemaakt. En als u daar dan wat van vindt of als u dan zegt van wij vinden dat die subsidie, weet ik veel, dat daar een paar ton bij moet of wat vanaf moet, dan hebben we daar denk ik de discussie met elkaar met de raad daarover. Maar er komt vanuit het college in ieder geval niet een voorstel over een herijking op dit onderwerp, zover mij bekend. Dus hou me ten goede, want ik ben hier niet eindverantwoordelijk wethouder van. Dus de zelfstandige ondernemers waar mevrouw Jansen aan refereerde. Ik heb daar geen weet van, maar bedankt voor het melden en ik zal dat wel met klem onder de aandacht brengen bij mijn collega. En is het aanbod compleet genoeg? Ja, dat is een beetje gek: het aanbod

compleet genoeg. Wat ik zeg: dat valt onder de paraplu Haaglanden Beweegt. We hebben het nu specifiek over Happy Fit, maar om dan toch De Ontdekkers erbij te betrekken, morgen gaat De Ontdekkers weer open, de agenda. En voor zover mij bekend zodra die agenda opengaat een kwartier later, kan je nergens meer op inschrijven, want dat zit helemaal ramvol met kinderen die heel veel dingen gaan doen in de leeftijd van drie, vier jaar tot aan ver in de basisschoolleeftijd. Dus dat loopt als een trein, en Happy Fit ook, want die hebben ook wel heel veel dingen waarin ze ... Vol op preventie et cetera. Dat zit ook heel gauw vol met mensen, dus of het aanbod dan ... Ik denk dat ze nog veel meer zouden kunnen doen, maar je hebt natuurlijk ook maar een paar handen en een paar benen die dat aankunnen, of de personeelsleden die dat doen. Ja, dat zijn er ook maar een x aantal personen. En daarop is het aanbod ook een beetje vastgelegd: hoeveel poppetjes hebben we om überhaupt het aanbod dan in de stad tot uiting te laten komen? Beter voor Rijswijk vraagt hoeveel kosten de gemeente Happy Fit? Dat durf ik niet uit mijn hoofd te zeggen. En de monopoliepositie. Ja, monopoliepositie. Ik snap dat u dat zegt, en volgens mij heb ik die discussie al vaker gehad in de raad, maar nogmaals, Happy Fit is een onderdeel van Haaglanden Beweegt. En Haaglanden Beweegt die heeft zo'n breed scala aan wat ze aanbieden dat je daar eigenlijk ook bijna een monopolie van krijgt, want welke aanbieder kan nu zoveel verschillende dingen aanbieden als dat zij kunnen? En ze kunnen én de kinderrechtambassadeurs én Speaking Minds én De Ontdekkers én de Helden van de Natuur, en er is zo verschrikkelijk veel op heel veel verschillende leefgebieden dat zij wel een soort van samenwerkingspartners zijn geworden van de gemeente om dit soort dingen te doen, en in het kader van de preventie hun rol te pakken en ons daar ook echt bij te helpen. Het CDA had ook de vraag over welke afspraken liggen eraan ten grondslag? Maar daar ben ik gestopt met schrijven, dus dat heb ik zelf niet meer helemaal meegekregen wat nu de exacte vraag was, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Geleijnse die wilt u helpen.

De heer Geleijnse: Mag ik het verduidelijken? Het ging mij om het aantal deelnemers in de categorie tot 18, ruim 1000 in deze rapportage, en de categorie 18 plus een goeie 200. Dat viel mij gewoon op als je gewoon kijkt naar het inwoners bestand van onze stad. En ik vroeg me eigenlijk af zijn er afspraken gemaakt tussen die twee deelgebieden?

Mevrouw Bentvelzen: Nee, zover ik weet zijn er geen afspraken gemaakt tussen die twee deelgebieden.

De heer Geleijnse: Dus even interpreterend, zij kunnen in principe besluiten alleen maar voor de jeugd te gaan werken.

Mevrouw Bentvelzen: Dat zouden ze denk ik wel kunnen besluiten, maar we hebben natuurlijk ook afspraken over de 18 plus groep, dus daar liggen wel afspraken, maar het is niet zodat ze een bepaald aantal moeten behalen. Dus het is niet zo dat we zeggen: joh dit moet fiftyfifty zijn. We willen gewoon dat ze allebei de doelgroepen bedienen, en dat zowel kinderen als volwassenen bewust worden gemaakt van een gezonde leefstijl door te bewegen onder andere. En daar zitten dan geen aantallen, voor zover ik weet, aan verbonden. En dan heb ik als laatste in de rij nog een aantal vragen specifiek van de heer Veerman. Die zijn wel ook schriftelijk beantwoord, maar ik ga ze toch ... En staan ook bij de stukken van vanavond. Jazeker. Maar u geeft aan een aantal activiteiten kennen geen follow op. Nou, dat dat hebben we net al half besproken, maar Happy Fit nul tot honderd leidt tot een duurzaam netwerk van verenigingen, welzijn, zorg en maatschappelijke instellingen, en versterkte gezondheidsbeleving. Partners stimuleren de doorstroom en deelname bij bestaande aanbod, zodat deelnemers structureel bewegen en die gezonde leefstijl aannemen. En daarnaast is er in Rijswijk ook een beweegmakelaar actief, en die beweegmakelaar die ondersteunt de kwetsbare groepen in het vinden van of een geschikte sport, dan wel een geschikte beweegactiviteit die bij hem of haar past. En

we blijven inzetten op de actieve communicatie van het aanbod op het gebied van sport, dan wel beweegactiviteiten zoals ik net al noemde de Rijswijkse wandel- en hardlooproutes met de QR-FIT code of app. U heeft ook gevraagd: hoe gaan we vormgeven aan de doorstroom van de 18plus inwoners naar het reguliere aanbod?

De heer Ezinga: Een punt van orde, voorzitter? Ik lees echt letterlijk mee met de wethouder haar beantwoording...

Mevrouw Bentvelzen: Ja, dat snap ik.

De heer Ezinga: Is het nodig voor dit Forum om dit nu te doen?

Mevrouw Bentvelzen: Oh heerlijk. Nou, dan geef ik u nog leesvoer mee. Er staat als derde stuk Happy Fit beantwoording vragen D66, Partij van de Arbeid, en daar staan alle vragen denk ik vrij uitgebreid toegelicht. Mochten daar nu vervolgvragen uit voortvloeien, dan hoort mijn collega Marc Wit dat natuurlijk heel graag. Voorzitter, dat was de beantwoording voor nu.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Dan kijk ik eerst even naar de VVD. Mijnheer Ezinga, voor een tweede termijn.

De heer Ezinga: Vanwege mijn interruptie voorzitter, ben ik even mijn tweede termijn kwijt.

De voorzitter: Oh, ik wil eerst ook naar iemand anders gaan, hoor. Geen probleem.

De heer Ezinga: Ja. Nee, ik had nog wel even een vraag. Oh ja, nu weet ik het weer. Nee, want ik was natuurlijk best wel kritisch in mijn eerste termijn over de effectiviteit van Happy Fit, en het doel van Happy Fit om mensen in beweging te brengen, maar nu lees ik ook in de verantwoording zoals die is neergezet dat van de deelnemers al 60 procent in beweging was. Hebben wij dan wel de goede doelgroep te pakken voor dit programma als zodanig? En dat noopt misschien wel weer tot die herijking want ook aan de overkant al reeds is gesuggereerd, want dat maakt dat we wel, als we hier ook centjes aan geven, dat we hier wel een kritisch oog moeten houden, en daarmee ook wel onze doel doelen willen bereiken rondom een dergelijk programma. Uw reactie hier graag op.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar Rijswijks Belang, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Misschien voor de verheldering ook op de heer Winfried en mevrouw Van Weij. Kijk, samenwerking met mekaar is natuurlijk gewoon prima. Ja, mevrouw Irene, sorry. Ik zie zoveel namen verdwijnen. Maar goed, de samenwerking is prima, alleen, nou ja, je hoort ook duidelijk de wethouder zeggen: ja, goed ze kunnen zoveel, ze zijn overal aanwezig. We zijn best afhankelijk van Happy Fit. Maar aan de andere kant moeten er wel voor waken dat ze niet de taken van Welzijn Rijswijk gaan overnemen. En mocht dat wel zo zijn dat ben ik wel van mening dat Welzijn Rijswijk iets minder centjes moet krijgen, en dat dat naar Happy Fit moet. Zo simpel is het. Je kan niet beide partijen het volledige bedrag blijven geven voor minder werk, en daar wil ik juist voor waken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan D66, mijnheer Veerman.

De heer Veerman: Dank u wel. Ik had heel de vraagbeantwoording niet gezien. Vanmiddag wel zitten kijken, maar niet gezien, dus die hoef ik eigenlijk niet op terugkomen. Ik hoor wel een aantal interessante dingen en die wil ik mijnheer Wit dan via de wethouder graag meegeven. Ik denk dat die subsidieverordening, maar dan het hele stuk van Haaglanden Beweegt, dat we dat daarin mee kunnen nemen, want daar staan ook deze gegevens in, dus misschien kunnen we die toezegging krijgen van de wethouder, de heer Wit, om dat ons toe te zenden, want dan kunnen we misschien iets mee. En dan kan je ook gaan kijken inderdaad naar wat staat er nu eigenlijk in de doelstellingen, want dat is natuurlijk wel interessant einde 1000 en 200 hebt, dan moet je misschien die doelstellingen gaan bijstellen. Want heel veel mensen onder de 18, zeker als je de kinderen van de basisschool neemt bij de projecten die we nu hebben, ja, die willen overal in sport meedoen. Extra, natuurlijk geen enkel probleem, maar daar krijg je geen nieuwe sporters mee, en dáár gaat het eigenlijk om. Je wil nieuwe sporters hebben die je langdurig aan het sporten houdt, mensen met een uitstroomregeling voor participatie, die een half jaartje met een cursus meedoen. Nee, voor het leven lang aan sporten zien te krijgen. Dat is het idee hierachter. Want daar moeten we natuurlijk in het kader van gezondheidszorg met elk elkaar aan gaan werken, dus dat moet het uitstroomprofiel zijn. En bij die jeugd. Ja, dat is leuk, maar dat zijn leuke aantallen natuurlijk, en die zien we allemaal graag, maar het gaat meer om die 18 plus om daar de aantallen te zien omgekeerd dan dat we ze nu zien. Dus dan moeten we echt kijken van hoe we die doelstelling aanpassen. En de monopoliepositie. Ja, daar heb ik het helemaal niet mee eens. Kijk, Haaglanden Beweegt doet z'n dingen best goed, daar gaat het niet om, maar er zijn zat andere partijen die dit ook kunnen. Kijk, het is ooit naar Haaglanden Beweegt toegegaan, maar dat wil niet zeggen dat ze voor hun leven hier dit mogen doen, vind ik persoonlijk. Dus ja, ik denk best naar andere aanbieders op bepaalde gebieden ook zou kunnen kijken en zelf ook partners die nu uitgesloten worden. Dan hoor ik de heer Weterings. Ja, ik denk: ik ben ook zijn naam kwijt nu. Ja, dat heb je met de leeftijd. Hoor ik zeggen van over dat Welzijn Rijswijk dan op andere gelden, maar het is wel zo dat zij gedeeltelijk taken in het kader van de combinatiefunctionaris uitvoeren, en die heeft Welzijn Rijswijk niet. Dus je moet altijd voor cofinanciering zorgen. Dat is natuurlijk altijd heel interessant, maar dat heeft Haaglanden Beweegt niet te doen voor 40 procent. Maar Rijswijk wel, dus dat is een heel andere financieringsstroom die daar naartoe gaat, dus ik kan me voorstellen dat ze daar op deze manier mee omgaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan we naar Wij. Rijswijk, mevrouw Jansen.

Mevrouw Jansen-Dirkx: Dank u wel voor het woord, voorzitter. Ja, in eerste instantie vind ik het een beetje jammer hoe de heer Weterings reageert op volgens mij dat we hetzelfde denken, maar blijkbaar niet op de manier waarop ik dacht dat we daar samen daarover dachten. Ik ben het wel met hem eens dat we zouden moeten kijken van lopen niet inderdaad stromen langs elkaar. En dan heb ik het meer niet zozeer over de financiële kant maar over de uitvoeringskant, want er zijn ook wel signalen dat er activiteiten worden aangeboden door de één, en ook door de ander, en ze ontvangen daar allemaal hulp, of in ieder geval een vorm van subsidie voor. Dus daar moeten we wel inderdaad goed naar kijken. Dus daar ben ik het wel met Rijswijks Belang eens. Als reactie op uw antwoord over een breder aanbod. Ja, het is dus blijkbaar iets wat wel speelt, want er zijn dus inderdaad mensen die op een bepaalde manier willen bewegen, en dan ga ik misschien wat in op details, maar dat moet u mij maar even vergeven, er zijn mensen die graag bewegen door middel van yoga, dat konden doen via Welzijn Rijswijk. Welzijn Rijswijk zegt ik kap ermee, en de ondernemer, in dit geval, kan dus niet meer aanbieden. Dat is jammer, want deze mensen die dat deden willen dat wel graag maar zijn niet in staat om te betalen voor het volle pond. Ik denk dan als buitenstaander daarin: nou, dat is wel jammer, want deze mensen willen dus wel bewegen maar op hun eigen manier, en kunnen dat niet. Dus het brede aanbod zou wel gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld door deze ondernemers via een programma van

Happy Fit, want ze zijn wel degelijk bereid om met Happy Fit in gesprek daarover te gaan, dus misschien kan daar een koppeling in gemaakt worden. Want het lijkt me heel fijn, want het gaat niet om een klein groepje. Het gaat geloof ik om 100 mensen, dus het is best wel een hoop mensen die dus bewogen via een yoga wat lijkt mij heel gezond is, en dat niet meer kunnen, en dat lijkt me niet goed. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA voor een tweede termijn, mijnheer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Ja voorzitter, dank. Ik sluit me helemaal aan bij de woorden natuurlijk van D66 als het gaat om inzicht krijgen in de doelstellingen en meer cijfers. Ik denk dat het echt nodig is om een goede beoordeling te maken over Happy Fit. En daar heb ik eigenlijk ook een hele praktische vraag. We hebben nu de eindverantwoording over '21 natuurlijk vrij laat gekregen. Ik zou het wel waarderen als de raad ruim voor het kaderdebat de eindverantwoording krijgt over 2022. En dat zou dus zijn in de maand mei, juni, en ik hoop dat de wethouder dat toe kan zeggen. Dank u wel, voorzitter .

De voorzitter: Dank u wel. PvdA, mevrouw Van Nunen, voor een tweede termijn. GroenLinks was ook nee? Beter voor Rijswijk, mevrouw Prenger? Dan geef ik het woord aan de wethouder voor de tweede termijn.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter dank, en dank voor de resterende vragen. Mevrouw Jansen, ik neem het zeker mee, en ik zal dat neerleggen bij Mark Wit en hij in zijn gesprekken denk ik met degenen die bij Happy Fit zitten. Mijnheer Veerman, die refereerde nog aan dat kinderen tot aan de basisschoolleeftijd in ieder geval wel sporten, en dat die het ook vaak wel leuk vinden. Maar u vergist zich denk ik wel in hoe weinig kinderen er buiten die 90 minuten gym die ze op school hebben tegenwoordig, want het zijn maar 90 minuten, zeg ik er dan maar nadrukkelijk bij, dat die helemaal niks doen aan bewegen, en dat dat echt wel een ernstige situatie is. Maar dat is een persoonlijke mening dat ik het ernstig vind dat als er kinderen zijn die dus niet meer doen dan alleen gymmen op school, en dus die 90 minuutjes hebben per week om überhaupt met het lichaam in beweging te zijn. En dat resulteert weer in hele, vervelende andere gezondheidssituaties. Dat gezegd hebbende heeft de VVD mij nog uitgelokt tot een persoonlijke mening over iets, en die ga ik niet geven, mijnheer Ezinga, want dat vind ik niet netjes richting mijn collega Mark Wit. Die zit in deze portefeuille en ik heb het met hem niet kunnen overleggen. Hij ligt doodziek op bed. Dus als ik dadelijk iets ga zeggen vanuit mijn persoonlijke mening en dat strookt niet met die van hem dan hebben we dadelijk een ander probleem, dus laat ik daar mijn handen niet aan branden. Mijnheer Weterings die heeft tot twee keer toe aangegeven, eerst in tweede termijn, en ook andere fracties: laten we in ieder geval zorgen dat dingen niet door elkaar heen gaan lopen, dat we goed kijken naar die subsidie, wie doet wat, wie moet wat doen, waar maken we wel of geen afspraken over? Nou, ik denk dat dat een gesprek is die we met elkaar kunnen voeren. Zeker, absoluut. En er is mij gevraagd, of tenminste wat ik een beetje proef, is dat er eigenlijk behoefte is aan nog meer data en dingen. Daar zijn we allemaal gek op, hè als mensen, op data gestuurd zijn we allemaal, heerlijk. Daarom is de administratieve last in de Jeugdzorg zo fantastisch hoog. Maar ik snap wel wat u zegt. En we hebben toevallig vorige week Mark Wit en ik samen met een groep om de tafel gezeten, want de Sportief Besteed Groep is bezig met een app om onder andere voor Happy Fit en dergelijke deelnemers et cetera te kunnen registreren, en dus ook beter die data daaruit te krijgen. Dus het is strakjes aan de gemeente ... Het staat in de kinderschoenen, dus het is echt vers van de pers. En als het dadelijk wat beter is uitgewerkt, dan moet de gemeente ook een beslissing nemen. Gaan we daaraan meedoen, ja of nee? Verder wij willen we ook meedoen in die app, en daar komt ook alles in terug, hè, sport, kunst, cultuur et cetera. En mijnheer Geleijnse heeft mij nog verzocht om het verslag van 2022 ruim voor het Kaderdebat te mogen ontvangen. Nou, dat is wat ik u net teruggaf, hè, daar gaat ... Nou, dat klinkt lelijk, maar daar gaat u eigenlijk niet over. U heeft erom

gevraagd. Prima. Die toezegging, die doe ik over mijn graf heen. Die geef ik door aan Mark Wit, dat ik toegezegd heb dat jullie die evaluatie van 2022 in ieder geval voor mij krijgen. Maar die is in huis, dus ik ga ervan uit dat dat zonder problemen lukt.

De voorzitter: En er is een kleine interruptie van de heer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Ja, en die interruptie begin ik dan met een dank voor die laatste toezegging. Ja, en ik voel toch een behoefte. Ik weet niet waarom. Misschien is het tijdstip van de avond. U geeft ons helemaal aan over data en die focus erop, is allemaal leuk en aardig. Maar ja, ik wil toch ook even de positie van de raad gewoon, althans voor mij als raadslid, gewoon nog eens benadrukken. Ik wil gewoon mijn werk gewoon zo goed mogelijk kunnen doen, en gewoon kijken wat dat zo'n programma, waar we geld voor uittrekken voor een heel prachtig doel, waar dat gewoon landt en hoe dat gewoon uitpakt voor onze inwoners. E voorzitter, het spijt me, maar ik moest deze opmerking, ongeacht het tijdstip, nog even maken.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is uw goed recht.

Mevrouw Bentvelzen: En ik maak dan ook nog een opmerking, voorzitter, want ik ben het daar natuurlijk mee eens. Alleen zeg ik altijd: we moeten wel even goed met elkaar bekijken wat is dan nodig om die kaderstellende dan wel controlerende rol te pakken? En wat is onnodig, want ik hou heel erg van regels schrappen die niet nodig zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan was dit agendapunt 13, die sluit ik hierbij af.

15. Vragenuur

a. *Vraag van Rijswijks Belang over aanpak Regiovisie Huiselijk Geweld*

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 15. Dat is het vragenuur. Daar is 15a, vragen van Rijswijks Belang. Daar is beantwoording op geweest. Is er behoefte aan ... Nee.

b. *Vraag van PvdA over regionale bijeenkomst Huiselijk Geweld*

De voorzitter: Dan 15b, vraag van de PvdA regionale bijeenkomst. Is ook beantwoord. Behoeft om te reageren?

Mevrouw Van Nunen: Ja, want dat was de helft van mijn vraag. Maar ik kan denk ik beter met de portefeuillehouder, in dit geval de burgemeester, en misschien ook gedeeld met de portefeuille van de wethouder sociaal domein, op een ander tijdstip vragen wanneer dan ook het vervolg op die expertbijeenkomst komt. En dat is het gesprek met raad of anderszins meer maatschappelijke partijen, want dat die expertbijeenkomst gepland is is stap één, maar het gaat veel verder dan het bespreken intern van dit probleem. Dus daar hebben we ook al vaker aandacht voor gevraagd, en ik wil echt nu doorpakken. Ook met in die zin GroenLinks, geloof ik, en D66 in ieder geval. Dus het is maar ten dele beantwoord, laat ik het zo zeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zal u schriftelijk verder beantwoord worden. Dan was er een vraag van D66 over femicide. Mevrouw Woudstra die is achter gaan zitten, maar ik weet niet of iemand anders de vraag

stelt? Maar dan kan ik ook gelijk zeggen dat de vraag die u gaat stellen, omdat de burgemeester afwezig is, schriftelijk beantwoord ... Is akkoord. Dank u wel. Dus wordt de vraag ... Wilt u de vraag nog stellen?

Mevrouw Van der Weij: Het is akkoord dat het schriftelijk wordt beantwoord. Dat is prima. Dank u wel.

De voorzitter: Oké, super. Dank u wel. Dan sluit ik hierbij de vergadering, en dan wens ik iedereen een goede nachtrust, en tot volgende week.